

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra řízení

Diplomová práce

**Krizové řízení a krizová komunikace na úrovni obce
s rozšířenou působností**

Martina Hejlová

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Martina Hejlová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Krizové řízení a krizová komunikace na úrovni obce s rozšířenou působností

Název anglicky

Crisis management and crisis communication on the level municipality with extended competence

---

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je na základě analýzy zhodnotit úroveň krizového řízení a krizové komunikace na úrovni obce s rozšířenou působností a v případě zjištěných nedostatků navrhnout vhodná opatření.

Metodika

Práce se skládá ze dvou částí – teoretické a praktické. Teoretická část bude zpracována na základě analýzy sekundárních zdrojů. Praktická část bude zpracována na základě výstupů z kvalitativního výzkumu.

Syntéza výchozí znalostní báze: 11/2014 – 08/2015

Kvalitativní výzkum: 09/2015 – 11/2015

Agregace poznatků: 12/2015 – 02/2016

Odevzdání práce na katedru: 03/2016

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Krise, krizové řízení, krizová situace, krizová komunikace, riziko, proces řízení rizik

---

Doporučené zdroje informací

ANTUŠÁK, E. Úvod do teorie krizového managementu I. Praha: Oeconomica, 2002. ISBN 80-245-0340-9.

HORÁK, R. a kol. Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-827-7.

CHALUPA, R., Efektivní krizová komunikace pro všechny manažery a PR specialisty. Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-3156-8.

Nařízení vlády č. 432/2010, Sb. o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury

Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů

REKTOŘÍK, J. a kol. Krizové řízení ve veřejné správě. Brno: Ekopress, 2004.

ŠELEŠOVSKÝ, J., VILÁŠEK, J., KOP, R., KUTÁČEK, S. Krizové řízení ve veřejné správě. Brno: Masarykova univerzita, 2005.

VYMĚTAL, Š. Krizová komunikace a komunikace rizika. Praha: Grada, 2009.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Martina Fejfarová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra řízení

Elektronicky schváleno dne 10. 2. 2016

prof. Ing. Ivana Tichá, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 2. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 16. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Krizové řízení a krizová komunikace na úrovni obce s rozšířenou působností" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní Ing. Martině Fejfarové, Ph.D. za odbornou pomoc při vedení mé diplomové práce. Také bych ráda poděkovala panu Ing. Pavlu Doleželovi, vedoucímu Hasičského záchranného sboru Uničov, jehož poznatky a materiály, mi pomohly při zpracování praktické části této diplomové práce.

**Krizové řízení a krizová komunikace na úrovni obce
s rozšířenou působností**

**Crisis management and crisis communication on
the level municipality with extended competence**

Souhrn

Diplomová práce se zaměřuje na krizové řízení na úrovni obce s rozšířenou působností a s využitím analýzy posuzuje krizové řízení obce s rozšířenou působností Uničov, kde jsou v případě nalezení nedostatků navržena vhodná opatření, která by vedla k nápravě stávajícího stavu. Hlavním cílem práce je analyzovat a zhodnotit krizové řízení na úrovni obce s rozšířenou působností Uničov. K dosažení tohoto cíle, byla použita metoda pozorování a metoda polostandardizovaného rozhovoru. Práce je rozdělena na dvě části, v teoretické části je popsán systém krizového řízení ve veřejné správě. Dále tato část pojednává o bezpečnosti v České republice, a o pravidlech komunikace v době krize. Druhá praktická část práce poukazuje na stav krizového řízení obce s rozšířenou působností Uničov. Součástí rozboru je také podrobná analýza krizového a havarijního plánu obce a zhodnocení způsobu komunikace v době krize. V závěru se práce věnuje nedostatkům zjištěným při rozboru krizového řízení v dotčené obci. Zjištěné nedostatky daly základ pro navržení doporučení ke zlepšení. Navržená doporučení se dotýkají všech výše zmíněných sledovaných oblastí, jelikož v každé z nich byly shledány nedostatky. Práce je zaměřena na podrobný rozbor fungování krizového řízení v obci s rozšířenou působností Uničov, a na to, jaké principy jsou při jeho řízení využity.

Klíčová slova:

bezpečnost, krize, krizové řízení, krizová komunikace, obec s rozšířenou působností, orgány krizového řízení, krizový plán, havarijní plán

Summary

The diploma thesis focuses on crisis management on the level municipality with extended competence and, with use of the analysis, it evaluates crisis management on the level municipality with extended competence Uničov. In cases where shortcomings of the crisis management were found, there are suggestions for appropriate measures to remedy the situation. The main aim of the thesis is to analyse and evaluate crisis management on a level municipality with extended competence Uničov. The research was conducted by a method of observation and semi-standardized interview. The thesis is divided into two parts. The theoretical part describes the system of crisis management in the public administration and it deals with safety in the Czech Republic as well as with the rules of communication in times of crisis. The second, practical part of the paper points to a state of crisis management on a level municipality with extended competence Uničov. Furthermore, the practical part of the paper also includes a detailed analysis of crisis plan and emergency response plan, as well as evaluation of the communication management in times of crisis. In conclusion, the paper focuses on shortcomings resulting from the analysis of crisis management in the municipality in question. Consequently, the shortcomings of the crisis management were the basis for suggestions for appropriate measures to remedy the situation. The suggested measures affect all of the above-mentioned areas as there were shortcomings found in all of them. The thesis is focused on detailed analysis of crisis management in the municipality with extended competence Uničov, as well as on principles used by crisis management.

Keywords:

safety, crisis, crisis management, crisis communication, municipality with extended powers, crisis management authorities, crisis plan, emergency response plan

Obsah

1 ÚVOD	11
2 CÍL PRÁCE A METODIKA	12
3 TEMATICKÁ VÝCHODISKA	13
3.1 Bezpečnost v pojetí České republiky.....	13
3.1.1 Základní pojmy	13
3.1.2 Bezpečnostní strategie České republiky.....	15
3.1.3 Bezpečnostní politika České republiky	16
3.1.4 Bezpečnostní systém České republiky	17
3.2 Krizové řízení	17
3.2.1 Základní pojmy	17
3.2.2 Vývoj a pojetí krizového řízení.....	21
3.2.3 Krizová legislativa v České republice	24
3.2.4 Orgány krizového řízení.....	26
3.2.5 Krizový plán obce s rozšířenou působností	29
3.3 Krizová komunikace.....	32
3.3.1 Základní pojmy	32
3.3.2 Pravidla krizové komunikace	34
4 VÝSLEDKY PRÁCE	38
4.1 Charakteristika obce s RP Uničov	38
4.1.1 Městský úřad Uničov	39
4.2 Systém krizového řízení obce s RP Uničov.....	41
4.2.1 Orgány krizového řízení obce s RP Uničov	44
4.3 Krizové řízení a krizová komunikace obce s RP Uničov	50
4.3.1 Komunikace města v krizových situacích.....	51

5	ZHODNOCENÍ KRIZOVÉHO STAVU A NÁVRHY.....	58
5.1	Zhodnocení stavu.....	58
5.2	Návrhy.....	61
6	ZÁVĚR.....	65
7	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	67
8	PŘÍLOHY.....	70

1 Úvod

Pocit bezpečí, jistoty a stability je pro většinu populace jedna ze zásadních hodnot. V případě uspokojení této jistoty, si lidé mohou budovat další hodnoty, pro ně důležité, jako je rodina, mezilidské vztahy, práce atd. Základním úkolem státu je pro své obyvatelstvo zajistit bezpečí a ochranu. K tomu mu slouží různé prostředky, které je stát oprávněn použít, a to jak na úrovni ústřední, tak na úrovni místní samosprávy. Záchranný systém je zajištěn armádou a integrovanými záchrannými složkami, mezi něž patří i dobrovolné spolky. Základní dokument týkající se bezpečnosti v naší zemi je Bezpečnostní strategie České republiky a popis stavu nebezpečí se nachází v zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. V případě ohrožení se nemusí bezprostředně jednat o hrozby z vnějšího prostředí, které by mohly nastat ve formě útoků ze zahraničí, tedy v dnešní době stále více aktuálních teroristických útoků, také se ale může jednat o nepředvídatelné živelné či průmyslové katastrofy.

Celý systém je spravován pomocí principu krizového řízení, který je vymezen právními předpisy. Legislativa upravující krizové řízení je dána zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a jeho následnou novelizací, zákonem č. 430/2010 Sb. Důležitou právní úpravou pro krizové řízení je také ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a zákon č. 421/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy. Dodržování výše zmíněných nařízení a předpisů je velmi důležité pro zvládnutí krizové situace a pro vytvoření fungující spolupráce mezi jednotlivými záchrannými složkami.

Dalším důležitým a neopomenutelným prvkem při vzniku výjimečného stavu je komunikace. Řízená komunikace při krizové situaci je nejen základním prvkem důležitým pro přenos informací mezi záchrannými složkami, ale slouží také k poskytování informací obyvatelstvu, čímž se může předejít chaosu, panice a zmatku. Tak jako krizové řízení, tak i krizová komunikace má své zásady a měla by být důkladně organizovaná. Prvky sloužící ke krizové komunikaci jsou uvedeny ve Vyhlášce Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb.

2 Cíl práce a metodika

Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat a zhodnotit krizové řízení obce s rozšířenou působností Uničov a v případě nedostatků zjištěných analýzou stavu krizového řízení navrhnout opatření, která povedou ke zlepšení stávajícího stavu.

Dílčí cíle diplomové práce jsou:

- zpracování teoretických východisek, která se zaměřují na systém bezpečnosti, krizové řízení včetně jeho orgánů a krizovou komunikaci,
- rozbor a popis krizového řízení na úrovni obce s rozšířenou působností Uničov
- hodnocení stávajícího stavu v dotčené obci a případné navržení možných opatření, které povedou ke zlepšení.

K samotnému zpracování teoretických východisek této diplomové práce bylo nejdříve nutné prostudovat odbornou literaturu a související právní legislativu. Následně probíhá analýza dané problematiky krizového řízení se zaměřením na státní správu. Pro důkladné zhodnocení celé problematiky v dotčené obci, je důležité a zásadní dostatečně proniknout do problematiky.

Pro následující analýzu a hodnocení krizového řízení na úrovni obce s rozšířenou působností bylo vybráno město Uničov. V práci byly použity metody vycházející z kvalitativního výzkumu. Tento typ výzkumu byl zvolen z důvodu dosažení správné interpretace sledovaného tématu. Použita byla tedy metoda vlastního pozorování a metoda polostandardizovaného rozhovoru, kdy informace jsou získávány zejména z rozhovorů se zaměstnanci Městského úřadu Uničov. Zaměstnancům byly pokládány předem připravené otázky, samotné dotazování bylo prokládáno otázkami, které vyplývaly z rozhovorů. Cílem tohoto dotazování bylo co nejvíce proniknout do dané problematiky a zjistit tak co nejvíce možných informací k řešenému tématu. Další rozhovor byl veden s vedoucím Hasičského záchranného sboru Uničov, který měl z mého pohledu pro práci největší přínos. Doplňující informace byly také získávány z dostupných materiálů tj. krizového a havarijní plánu města, z webových stránek města, webových stránek hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje. Statistická data jsou čerpána z volně dostupných zdrojů ČSÚ.

3 Tematická východiska

3.1 Bezpečnost v pojetí České republiky

Bezpečnost státu je vymezena jeho schopností odolávat nevojenským ohrožením. Základním předpokladem je zachování a zajištění ústavního pořádku, demokracie a ekonomické stability. Na obranu a udržení těchto zájmů použije Česká republika (dále jen ČR) všechny dostupné prostředky, včetně těch vojenských (18).

3.1.1 Základní pojmy

Bezpečnost

Pojem bezpečnost se ve zvýšené míře skloňuje v období, kdy se cítíme být někým nebo něčím ohroženi. Tento pojem bývá používán v různých souvislostech a různých významech. Bezpečnost lidstva by měla vycházet z přirozených vztahů mezi lidmi a jejich přístupu k životu ve společnosti a k dodržování morálních a etických zásad (4).

Dle Urbana (5) se problematika bezpečnosti a bezpečnostní politiky v souvislosti s prohlubující se evropskou integrací a celospolečenskou globalizací dostává stále více do popředí. Jedná se nejen o zájmy České republiky, ale také o mezinárodní vztahy, jelikož je Česká republika členem Evropské unie a Organizace Severoatlantické smlouvy. Celá problematika bezpečnosti je obsáhlá a v legislativě Evropské unie i České republiky se jí dotýká mnoho zákonů, nařízení, vyhlášek či strategií.

Horák (4) se zamýšlí nad pojmem „bezpečnost společnosti“ ve vztahu k bezpečnostnímu prostředí a z toho vyplývajících rizik a možného ohrožení obyvatelstva. Pojem bezpečnost se dostává do popředí vždy, když se lidé, obyvatelstvo cítí být někým nebo něčím ohroženo. Je také často posuzována v souvislosti s vnitrostátní či mezinárodní situací.

Procházková (9) popisuje pojem bezpečnost jako soubor opatření a činností sloužící k zajištění bezpečí a udržitelného rozvoje lidského systému. Bezpečnost v jejím pojetí zahrnuje jak opatření, tak činnosti k ochraně aktiv, k funkčnosti a spolehlivosti infrastruktur a technologií.

Základním faktorem pro udržení bezpečnosti státu je konkrétní a adekvátní bezpečnostní politika. Dle Zpěváka (10) je bezpečnostní politiku možné definovat jako

činnost, při které se určují základní zájmy a cíle státu v oblasti bezpečnosti. Účelem této politiky je zajištění státní svrchovanosti, uzemní celistvosti státu a jeho demokratických základů, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrana života a zdraví občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a v neposlední řadě plnění mezinárodních bezpečnostních závazků.

Stav nebezpečí

Stav nebezpečí je v zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení popsán takto (7):

- je to situace, kdy je ohroženo zdraví, životy, majetek, životní prostředí, dále pokud není možné ohrožení odvést běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému (dále jen IZS) nebo pomocí subjektů kritické infrastruktury,
- je možné jej vyhlásit pouze uvedením důvodů, na nezbytně nutnou dobu pro celé území kraje nebo pro jeho část. Rozhodnutí o jeho vyhlášení musí zahrnovat krizová opatření a jejich rozsah. Změna těchto opatření musí být též vyhlášena,
- stav nebezpečí pro celý kraj nebo pro jeho část zveřejňuje hejtman kraje, v Praze má tuto činnost na starosti primátor hlavního města. Ten kdo stav nebezpečí vyhlásil, o tom okamžitě informuje vládu, Ministerstvo vnitra, sousední kraje, v případě nutnosti, též další kraje,
- stav nebezpečí je možné vyhlásit na dobu v délce maximálně 30 dnů a tuto dobu může hejtman kraje prodloužit pouze se souhlasem vlády,
- v případě, že nelze účelně odvrátit vzniklé ohrožení v rámci stavu nebezpečí, hejtman neprodleně požádá vládu o uveřejnění nouzového stavu, platnost krizových opatření, které vyhlásil hejtman, končí dnem vyhlášení nouzového stavu v případě, že vláda nerozhodne jinak,
- rozhodnutí o stavu nebezpečí je vyhlášeno ve Věstníku právních předpisů kraje a nabývá účinnosti dnem, který se v něm stanoví. Rozhodnutí je zveřejněno na úřední desce krajského úřadu a na úředních deskách obecních úřadů na území, kde je stav nebezpečí vyhlášen,

- tento stav není možné vyhlásit z důvodu stávky vedené na ochranu práv a hospodářských a sociálních zájmů,
- stav nebezpečí končí po uplynutí doby, na kterou byl vyhlášen, dále pokud hejtman nebo vláda nerozhodne o jeho zrušení před skončením této doby. Vláda jej též může zrušit, pokud nejsou splněny podmínky pro jeho vyhlášení,
- rozhodnutí vlády o jeho zrušení se uveřejní na úřední desce krajského úřadu a na úředních deskách obecních úřadů, na jejichž územích dochází k stavu nebezpečí. Účinnost nabývá dnem, který je v rozhodnutí stanoven.

3.1.2 Bezpečnostní strategie České republiky

Bezpečnostní strategie České republiky je základním dokumentem bezpečnostní politiky ČR, na niž navazují další strategie a koncepce (20).

Úplně první Bezpečnostní strategii České republiky schválila vláda jako základní dokument bezpečnostní politiky státu dne 17. 02. 1999. Bylo to před vstupem ČR do organizace Severoatlantické smlouvy (NATO). Tento strategický dokument byl schválen se záměrem, že bude do dvou let novelizován (17). Ve svých východiscích a ve vymezení bezpečnostních zájmů navazuje na Bezpečnostní strategii ČR z roku 2003 a aktualizuje Bezpečnostní strategii ČR z roku 2011 (20).

Všechny bezpečnostní strategie se staly východiskem pro další strategické dokumenty, jako např. pro Vojenskou strategii, Koncepci zahraniční politiky, Koncepci ochrany obyvatelstva atd. (17).

Česká republika rozlišuje své bezpečnostní zájmy podle stupně důležitosti. V Bezpečnostní strategii jsou bezpečnostní zájmy rozděleny do tří kategorií: životní, strategické a další významné. Životním zájmem je zajistit svrchovanou existenci, územní celistvost a politickou nezávislost ČR a také zachovat všechny náležitosti demokratického právního státu. Naplňování strategických zájmů slouží tedy především k ochraně životních zájmů, dále k zajištění společenského rozvoje a prosperity ČR. Účelem dalších významných zájmů je přispět k zajištění životních a strategických zájmů a zvýšit odolnost společnosti vůči bezpečnostním hrozbám. V bezpečnostní strategii je při zajišťování bezpečnosti zdůrazňována provázanost, vzájemná soudržnost a rovnocennost. Důležitost se

také připisuje aktivnímu a preventivnímu přístupu v celé oblasti bezpečnostní politiky. Stát a veřejná správa mají podle schválené strategie za úkol zajišťovat bezpečnost občanů, suverenitu země, demokracii a principy právního státu. Mezi základní principy právního státu patří zajištění bezpečnosti jednotlivce, ochrana jeho života a zdraví, jeho majetku a samozřejmě v neposlední řadě zajištění bezpečnosti státních institucí, včetně zabezpečení jejich funkčnosti. Primárně je za tuto činnost odpovědná vláda, ale v oblasti analýzy a snižování rizik je důležitá aktivní spolupráce veřejné správy a občanů (20).

3.1.3 Bezpečnostní politika České republiky

Bezpečnostní politika je ve strategii z roku 2003 definována takto: „Jedná se o souhrn opatření a kroků za účelem prevence a eliminace hrozeb a z nich vyplývajících rizik s cílem zajistit vnitřní a vnější bezpečnost, obranu a ochranu občanů a státu“. Bezpečnostní politika je prováděna politikou zahraniční, obrannou, bezpečnostní, hospodářskou a veřejnou informovaností (5).

Dle Procházkové (9) řízení bezpečnosti spočívá v plánování, organizování, rozdělování pracovních úkolů a v oblasti kontroly využívání zdrojů organizace s cílem dosáhnout požadované úrovně bezpečnosti. Autorka dodává, že řízení bezpečnosti se také někdy označuje jako řízení rizik ve prospěch bezpečí, do kterého se zahrnuje i udržitelný rozvoj. Řízení bezpečnosti je naprosto běžné při plánování, projektování, při výstavbě a provozu technických zařízení jako jsou např.: elektrárny, přehrady, jaderná zařízení aj.

Novák (11) vymezuje hlavní bezpečnostní hrozby vyskytující se na začátku 21. století, mezi něž patří terorismus, kyberterorismus, šíření a použití zbraní hromadného ničení, destabilizační aktivity, finanční krize, potravinová krize, surovinová krize, nedostatek vody a nerovnoměrnost světového bohatství.

Výše zmiňované hrozby jsou velmi závažné, zejména z hlediska hloubky a dopadů svého působení. Jsou to hrozby nejen pro národní, ale i pro mezinárodní právo. Ohrožují práva člověka a především představují hrozbu pro bezpečnost mnoha států, především pro USA a jeho spojence. Výrazným původcem spojení terorismu a diktátorských režimů je nenávisť vůči USA a jejich spojencům. Dělení světa probíhalo vždy, ale rozdíl mezi minulostí a dnešní dobou je takový, že dnes má člověk jako jedinec k dispozici velmi silné prostředky ničení (11).

3.1.4 Bezpečnostní systém České republiky

Prvky bezpečnostního systému státu jsou tvořeny pevnou strukturou s vymezenými pravidly, zásadami a postupy při zabezpečování bezpečnostní politiky. Vše je spravováno a řízeno z centrální úrovně. Jednotlivé složky bezpečnostního systému mají k dispozici příslušné kompetence dané zákonem. Ve struktuře bezpečnostního systému je možný rychlý přechod z běžného do krizového stavu, což může předvídat úspěšné a organizované zvládnutí krizové situace. Bezpečnostní systém ČR je budován ve dvou úrovních a to na úrovni státní a na úrovni územní samosprávy (5).

Struktura bezpečnostního systému zejména zahrnuje prezidenta republiky, Parlament ČR, vládu, Bezpečnostní radu státu, ústřední správní úřady, krajské a obecní úřady, ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné sbory, záchranné služby a havarijní služby. Za zajištění bezpečnosti státu, za řízení a funkčnost celého bezpečnostního systému ČR je odpovědná vláda. Funkční bezpečnostní systém představuje nástroj pro účinné zvládnutí krizových situací vojenského i nevojenského charakteru, ale také zajišťuje prevenci a přípravu na možné krizové situace, jejich včasné odhalení a varování. Fungování bezpečnostního systému představuje dlouhodobý a náročný proces, který využívá praktické zkušenosti z již řešených krizových situací či ze systematické přípravy a preventivního působení jednotlivých složek. Bezpečnostní systém musí stále reagovat na měnící se podmínky, na vzniklé změny v bezpečnostním prostředí a na nové hrozby. Proto je bezpečnostní systém vnímán jako otevřený systém, který se přizpůsobuje aktuální bezpečnostní situaci v ČR a ve světě (20).

3.2 Krizové řízení

Aby bylo možné správně definovat pojem „krizové řízení“, je nutné nejdříve si vysvětlit následující pojmy.

3.2.1 Základní pojmy

Krize

Autorka Marie Mikušková (2) uvádí, že pojem krize pochází z řeckého slova "krise", což je označení pro moment rozhodnutí (2). Slovo krize by se také dalo vymezit jako složitá, kombinovaná „krizová situace“. Webster ve svém slovníku definuje pojem krize jako „bod obratu k lepšímu nebo k horšímu“, dále také jako „rozhodující moment“

nebo také jako „situaci, která již dosáhla svou kritickou fází“. Jedná se tedy o nestabilní dobu nebo stav věci, ve které dojde k rozhodující změně, která bude mít vysoce nežádoucí výsledek, nebo dosáhneme touto změnou k vysoce pozitivnímu výsledku. Dle Antušáka (1) vzniká tedy poměr 50:50, tento poměr je možné vylepšit aktivním jednáním, ale také pasivním jednáním zhoršit.

Termín „krize“ a jeho používání se rozšířilo i do dalších oblastí. Je možné mluvit o krizi osobní, čímž není míněno jen nemoc, ale krize může být také sociální, společenská, politická. V poslední době se velmi často hovoří o krizi lidské společnosti a vědci předpovídají v několika málo generacích zánik lidské civilizace. Časté jsou také krize způsobené přírodními katastrofami a v posledních letech je velmi aktuální termín globální krize (makroekonomická), která má vliv na podnikatelské subjekty a tím ohrožuje jejich existenci (3).

Krize organizace jsou situace, které představují trvale nebo po delší dobu negativní odchylku od normálního stavu ohrožující cíl organizace nebo její samotnou existenci. Může jít o zánik trhu, legislativní omezení, havárie výrobního zařízení apod. (6).

V průběhu krize dochází k rozhodování pod tlakem, kdy nastává nedostatek času a stav neúplných informací, což má dle Mikuškové (2) tyto následky:

- hrozbu pro přetrvání celého systému,
- časový tlak (naléhavost a bezprostřednost akce),
- omezenost zdrojů k zvládnutí situace,
- neurčité, neúplné informace,
- sociální následky,
- jedna krize může zapříčinit vznik další krize,
- mentální a emocionální dopady (zmatek, nedůvěra...).

Všechny krize mají určité společné charakteristiky, tj. každá krize je téměř vždy rozkladná. Což je myšleno tak, že dokud není krize vyřešena, blokuje činnost organizace. Mikušková (2) uvádí, že krize je velmi často negativní, tj. odvádí pozornost od důležitých každodenních úkolů a narušuje soustředění na práci a její cíle. Vytváří se tak napjatá atmosféra mezi řadovými zaměstnanci a vedoucími pracovníky. V očích veřejnosti působí

organizace nedůvěryhodně. Dále krize rozděluje organizaci. Je to míněno tak, že zaměstnanci a vedoucí pracovníci si vybírají stranu, na kterou se přidají. Tuto situaci by měl management zavčas odhalit a učinit opatření pro zachování jednotnosti společnosti. Krize také může vyvolat zkreslené či nesprávné dojmy, může vypovídat pouze o jedné stránce vzniklé situace a dojem může být často brán za skutečnost. V neposlední řadě krize zpravidla překvapí, ani prozíravý manažer nemusí vzniklou situaci předpovídat, ale musí být seznámen s fakty, která krizi způsobily a musí sestavit plán, jak se se situací vypořádat (2).

Krizový management

Označení „krizový management“, či „krizové řízení“ představuje univerzální pojmenování procesů, které spojují zvládání krizových situací antropogenního, přírodního, ekonomického, sociálně-společenského či podnikatelského charakteru a zároveň též odstraňování jejich následků (4).

Jedná se o specifickou formu řízení, která vychází z potřeb managementu v obdobích kritických změn, a manažeři ji používají v době, kdy jejich běžné kompetence a prostředky nestačí ke zvládnutí krizové situace (1).

Ke krizovému managementu můžeme najít spoustu definic, Antušák (1) uvádí tuto definici: Jedná se o soubor určitých přístupů, nástrojů a metod, které využívají řídicí pracovníci a slouží k zajištění funkčnosti subjektu v období působení nepříznivých vlivů. Oproti tomu Šuleř (6) popisuje tuto definici: Krizový management je zejména chápán jako systém různých opatření (odborné postupy, technologické opatření apod.), které nám pomohou zvládnout krizové nebo mimořádné situace.

Krizový management je brán jako naprosto běžná součást života, která je uplatňována při řešení preventivních opatření ke zvládnutí mimořádných nebo krizových situací a při jejich zvládnutí v případě, když nastanou (6).

Krizová situace

Krizová situace je dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) ve znění pozdějších předpisů mimořádná událost, podle zákona o integrovaném záchranném systému se jedná o narušení kritické infrastruktury

nebo o jiné nebezpečí, při kterém je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav či stav ohrožení státu (19).

Tabulka č. 1: Stavy ohrožení

Druh	Vyhlašující orgán	Důvod	Územní rozsah	Časová účinnost
Stav nebezpečí	Hejtman	Ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, IZS nebo subjektu kritické infrastruktury	Celý kraj nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů, prodloužení je přípustné jen se souhlasem vlády
Nouzový stav	Vláda (předseda vlády)	V případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost	Celý stát nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů, prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Parlamentu
Stav ohrožení státu	Parlament na návrh vlády	Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy	Celý stát nebo jeho část	Bez omezení
Válečný stav	Parlament na návrh vlády	Je-li ČR napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení	Celý stát	Bez omezení

Zdroj: HZSČR (19)

3.2.2 Vývoj a pojetí krizového řízení

Rais (8) uvádí, že krizové řízení, jinými slovy krizový management, byl poprvé využit v souvislosti s Karibskou krizí v roce 1962, kdy došlo ke konfliktu mezi USA a SSSR. Tehdejší pracovní kolektiv kolem prezidenta J. F. Kennedyho nazvaný "crisis management", měl jako hlavní úkol a cíl omezit rizika vedoucí ke vzájemnému konfliktu.

Krizové řízení je pak označení pro soubor praktických opatření, která jsou realizována v hierarchizovaném a funkčně propojeném systému, kdy na jedné straně stojí orgány veřejné správy a fyzické osoby a na druhé straně stojí integrované záchranné systémy, havarijní služby a jiné složky s cílem danou krizi dostat pod kontrolu, zmenšit rozsah škod a ztrát a zredukovat celkovou dobu trvání krize na minimum (1).

Pro pojem krizové řízení není vypracována jednotná definice a vzhledem k velkému rozsahu činností, existuje dnes několik různých definic. Zákon 240/2000 Sb., o krizovém řízení popisuje krizové řízení jako souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, organizování, plánování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace (7).

Podle Raise (8) je krizové řízení proces zvládnání krizí a v širším pojetí je to systém založený na vzájemných prvcích a to na dialogu, na spolupráci a udržení schopnosti čelit jakékoliv krizi. Je to souhrn odborných postupů, vědeckých poznatků, aplikačních nástrojů a technologických opatření, které umožňují vedoucím pracovníkům řešit krizové situace. Jde o přípravu krizových a havarijních plánů pro záchranu a ochranu obyvatelstva jejich zdraví a života, ochranu životního prostředí, ekonomiky a duchovních hodnot. Jedná se o prostředek sloužící pro řízení ozbrojených sil v krizových situacích nebo také o prvek válečné struktury velitelských stupňů armády. Je to též soubor činností složek IZS v období řešení krizových situací v obvodu jejich působnosti. A v neposlední řadě se jedná o prostředek pro řešení mezinárodních krizí za pomoci organizací, sil a prostředků mezinárodního krizového managementu. Je možné jej také označit jako prostředek řídicí rozpor nebo ozbrojené či neozbrojené konflikty uvnitř státu, mezi dvěma státy či skupinou států mezinárodního společenství, kdy v čele stojí nějaká významná mezinárodní politická organizace.

Horák (4) rozebírá krizové řízení ve dvou možných rozměrech:

- z mezinárodního pohledu: zvažují se mimořádné nebo krizové situace, které mohou být chápány jako situace, jež ohrožují zájmy nebo cíle zainteresovaných států,
- z pohledu státu: nastává krizová nebo mimořádná situace v případě, když jsou bezprostředně ohroženy demokratické základy státu, územní svrchovanost státu, chod hospodářství, fungování systému státní správy a samosprávy, života a zdraví obyvatelstva, dochází k ohrožení majetku, životního prostředí či plnění mezinárodních závazků, kdy ohrožení není možné odstranit nebo vzniklé následky odstranit běžnou činností orgánů krizového řízení a složek Integrovaného záchranného systému.

Podle Nováka (11) nemusí být řízení vždy prospěšné, ale také v sobě může zahrnovat prvky destrukce, kdy destrukce může být přímo cílem, smyslem řízení.

Proces zvládnání krize předpokládá, že krize může být řízena dobře nebo špatně. V případě dobře řízené krize za použití vhodných souborů opatření a za použití účinných nástrojů krizového managementu dojde k přeměně strachu na akční vzrušení, hrozba se změní ve výzvu, docílí se aktivního chování účastníků a v celkovém důsledku dojde k přeměně krize v příležitost. Opačná situace nastává v případě špatně řízené krize, kdy management nezvládl problémy a dochází k podlehnutí krizi a kolapsu (1).

Krizové řízení se stává účinným nástrojem pro zvládnání mimořádné události a může být oporou proti negativním dopadům krizových jevů. Základem krizového řízení je prevence, která vychází z analýzy rizik a hospodářských možností systému. Pro zmíněné období je podle Horáka (4) charakteristické aby se aktivoval integrovaný záchranný systém, průběžně se informovalo a varovalo obyvatelstvo, v případě nutnosti situace, se vyhlásil krizový stav, organizovaly se záchranné činnosti, evakuační a stabilizační aktivity, zavedení zvláštního systému zásobování obyvatelstva, vyhlásila se hospodářská opatření pro zvládnutí krizového stavu, přijala se opatření ke zmírnění situace a aktivoval se bezpečnostní systém k ochraně obyvatelstva a jejich majetku.

Systém krizového řízení je tedy nutné vnímat ve smyslu zvládnání mimořádné události. Zabezpečením určité připravenosti a dovednosti vyčleněných osob, materiálu

a technik, monitorovacího systému a reálnost plánů, to vše snižuje důsledky budoucích dopadů. Krizové řízení má minimalizovat neurčitosti vyplývající z mimořádné události, zvyšovat míru bezpečnosti, ochrany obyvatelstva za využití dostupných výsledků výzkumů, vědecké činnosti a metod pro plánování a řízení. Stát může předcházet mimořádným událostem buď to reaktivním způsobem (reakce na vzniklou situaci, její řešení a odstranění následků) nebo proaktivním způsobem (zaměřením se na prevenci).

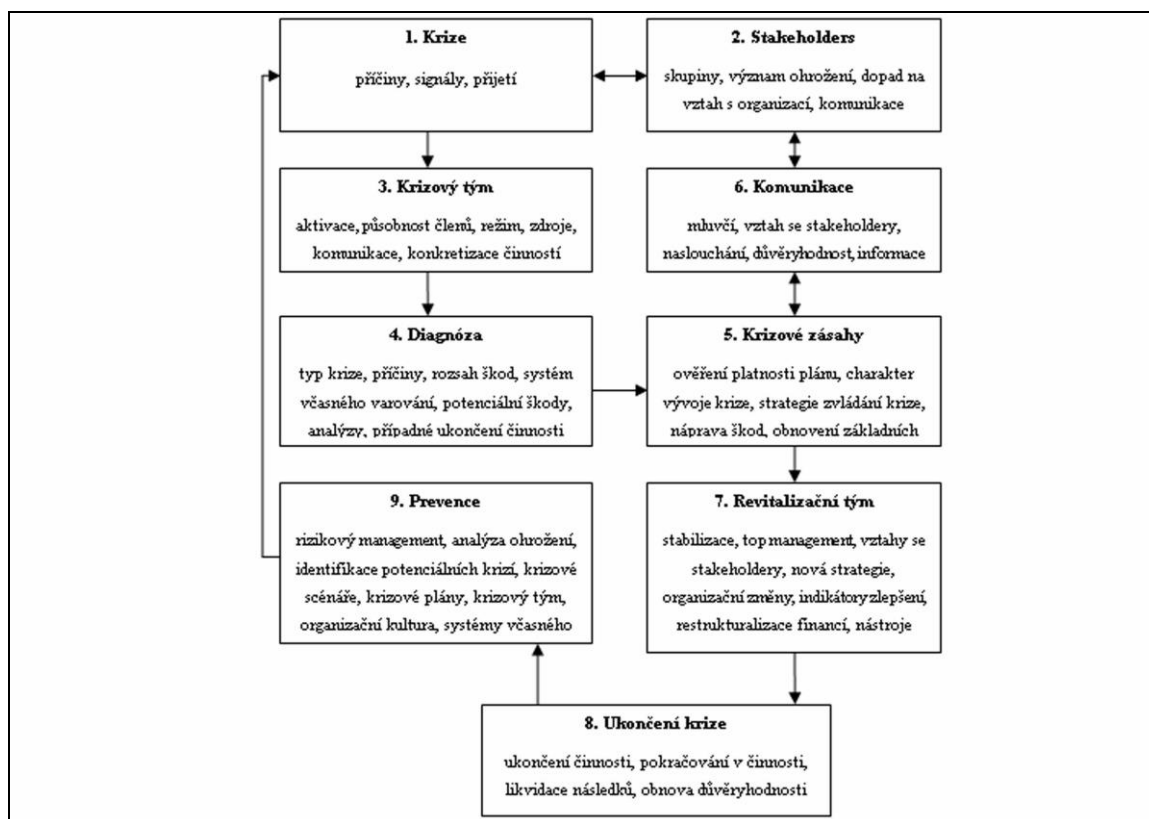
Frölich (12) v rámci krizového řízení přisuzuje důležitost krizovému plánování. Stěžejními plánovacími dokumenty, s ohledem na znění krizového zákona, jsou krizový plán, plán krizové připravenosti a plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury. Dále uvádí, že povinnost zpracovat krizový plán mají ministerstva a jiné ústřední správní úřady, Česká národní banka, hasičské záchranné sbory krajů a Kancelář Poslanecké sněmovny, Kancelář Senátu, Kancelář prezidenta republiky, Nejvyšší kontrolní úřad, Úřad pro zahraniční styky a informace, Bezpečnostní informační služba.

Náležitosti a zpracování těchto plánů jsou stanoveny v nařízení vlády č. 462/2000 Sb.

Dle Horáka (4) je pojem „renovace“ názvem pro období následující po zvládnutí situace a je charakteristické těmito body:

- zhodnocení následků způsobené mimořádnou událostí, přijetí opatření vedoucí k obnově,
- následně po ukončení likvidačních prací provést opravu, ošetření a doplnění,
- organizace návratu evakuovaných osob,
- vyhodnocení zvládnutí mimořádné události, přijetí opatření ke zkvalitnění bezpečnostního systému,
- obnova materiálních statků,
- zabezpečení psychosociální pomoci a to nejen postiženým, ale také záchranářům.

Obr. č. 1: Celkový pohled na krizi a její řízení

Zdroj: Mikušková (2)

3.2.3 Krizová legislativa v České republice

V roce 1999 vyvstala v návaznosti na povodně z roku 1997 společenská potřeba zvláštní právní úpravy, která by udala podmínky pro řešení situací vyvolaných mimořádnými událostmi, zejména pak těmi velkého rozsahu. Právě povodně poukázaly na absenci právní úpravy, upravující konkrétní povinnosti fyzických a právnických osob, ale také činnost státu a jeho orgánů při provádění záchranných a likvidačních prací. Do této doby nebyla v českém právním řádu oblast krizového řízení řešena vůbec a oblast integrovaného záchranného systému byla řešena nedostatečně. V roce 1999 předložila vláda Parlamentu návrh zákona o krizovém řízení a integrovaném záchranném systému, který je rozdělen a schválen v podobě dvou samostatných zákonů a to zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, třetím zákonem krizové legislativy se stal zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy. Tyto zákony nabyly účinnosti 01. 01. 2001 (18).

Jak ve své knize potvrzuje Aleš Zpěvák (10), hlavním právním předpisem, o který se krizové řízení opírá, je zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (10).

Prováděcí předpisy

K zákonu č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (18):

- nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníky osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění novely č. 527/2002 Sb.,
- vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění novely č. 429/2003 Sb.,
- vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

K zákonu č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (18):

- nařízení vlád č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění novely č. 36/2003 Sb.,
- vyhláška č. 75/2001 Sb., kterou se stanoví báňsko-technické podmínky pro zřizování, využití a ochranu důlních děl vybraných pro využití při krizových situacích pro uplatňování preventivních, technických a bezpečnostních opatření a provádění kontrol,
- vyhláška č. 281/2001 Sb., kterou se provádí § 9 odst. 3 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění novely č. 237/2003 Sb.

K zákonu č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy (18):

- vyhláška č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy, ve znění novely č. 542/2002 Sb.

3.2.4 Orgány krizového řízení

Orgány krizového řízení jsou podrobně vymezeny a popsány v zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (7). Jsou zde rozděleny na orgány státní správy, kraje, obce s rozšířenou působností (dále jen ORP), orgány obce a ostatní orgány s územní působností. Orgány krizového řízení se tedy rozdělují takto:

Vláda

Vláda při zajištění připravenosti ČR na krizové stavy, při jejich řešení nebo k ochraně kritické infrastruktury (7):

- dává úkoly ostatním orgánům krizového řízení, řídí a také kontroluje jejich činnost,
- určí ministerstvo či jiný ústřední správní úřad pro koordinaci přípravy na řešení konkrétní krizové situace,
- zřídí Ústřední krizový štáb jako svůj pracovní orgán, který řeší krizové situace,
- stanovuje průřezová a odvětvová kritéria pro určení prvku kritické infrastruktury,
- rozhoduje se na základě seznamu, které předkládá Ministerstvo vnitra o prvcích kritické infrastruktury, jejichž provozovatelem je organizační složka státu.

V případě nouzového stavu nebo za stavu ohrožení státu je možné na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu omezit (7):

- právo na nedotknutelnost osoby a obydlí při evakuaci osoby z místa, kde je bezprostředně ohrožena na životě nebo zdraví,
- vlastnické a užívací právo právnických a fyzických osob k majetku,
- svobodu pohybu nebo pobytu v určeném prostoru území ohroženého či postiženého krizovou situací,
- právo se shromažďovat v prostoru na ohroženém území nebo na území postiženém krizovou situací,

- právo na provoz podnikatelské činnosti, která by mohla ohrožovat provádění krizových opatření či by narušovala nebo znemožňovala jejich provádění,
- právo na stávkou.

Ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Ministerstva a jiné ústřední správní úřady k zajištění připravenosti na řešení krizových situací v jejich působnosti (7):

- zřídí pracoviště krizového řízení,
- zpracuje plán obsahující krizová opatření a postupy k řešení krizových situací
- zřídí krizový štáb (dále jen KŠ) jako krizový orgán sloužící k přípravě na krizové situace a k jejich řešení,
- na základě vyžádání jiného ministerstva nebo jiného správního úřadu zajišťují provedení odborných prací, které vyplývají z jejich působnosti,
- na požádání poskytují podklady ministerstvům, krajským úřadům a obecním úřadům ORP,
- vyžadují si potřebné podklady od krajských úřadů a od obecních úřadů ORP,
- podřízeným územním správním úřadům stanovují povinnost poskytovat na vyžádání podklady pro zpracování krizových plánů krajů,
- evidují přehled možných zdrojů rizik,
- organizují okamžité opravy nezbytných veřejných zařízení, které umožní přežití obyvatelstva a zajistí tak funkčnost veřejné správy,
- vytvářejí podmínky pro nouzovou komunikaci.

Česká národní banka

Česká národní banka (dále jen ČNB) je ústřední bankou ČR, jedná se o orgán vykonávající dohled nad finančním trhem a orgán příslušný k řešení krize na finančním

trhu. Je zřízena Ústavou ČR a svou činnost vykovává v souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, a dalšími právními předpisy (17).

ČNB při přípravě na krizové situace a při jejich řešení zřizuje krizový štáb, eviduje přehled možných zdrojů rizik a provádí analýzu ohrožení, dále vytváří podmínky pro nouzovou komunikaci, také projednává s vládou krizová opatření, která se dotýkají České národní banky, zpracovává krizový plán, který obsahuje souhrn krizových opatření a postupů vedoucích k řešení krizových situací. Česká národní banka spolupracuje s ministerstvy a jinými ústředními správními úřady při zpracování jejich krizových plánů. Krizový plán musí schválit guvernér ČNB (17).

Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje

Hejtman

Hejtman kraje zajišťuje připravenost kraje na řešení krizových situací, zřizuje a řídí bezpečností radu kraje a zřizuje a řídí KŠ kraje. V době krizového stavu koordinuje záchranné a likvidační práce, nouzové ubytování, zásobování pitnou vodou a potravin, a dále řídí zajištění ochrany majetku na území, kde proběhla evakuace (7).

Krajský úřad za účelem zajištění připravenosti kraje na řešení krizových situací poskytuje součinnost hasičskému záchrannému sboru kraje a také plní úkoly dle krizového plánu kraje (7).

Hasičský záchranný sbor kraje při přípravě na krizové situace má za úkol zajišťovat součinnost mezi správními úřady a obcemi kraje, eviduje možné zdroje rizik a analyzuje ohrožení, vytváří krizový plán kraje (7).

Policie České republiky obstarává připravenost k řešení krizových situací spojených s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem v kraji (7).

Orgány obce

Starosta obce

Starosta zajišťuje připravenost obce na řešení krizových situací, může zřizovat krizový štáb obce jako svůj pracovní orgán, také plní úkoly určené starostou obce s rozšířenou působností a orgány krizového řízení. Dále je odpovědný za využití

informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení určených Ministerstvem vnitra.

Orgány obce s rozšířenou působností

Obecní úřad ORP (7): Poskytuje součinnost HZS kraje při zpracování krizového plánu kraje ORP, plní úkoly dle krizového plánu ORP a eviduje údaje o přechodných změnách pobytu osob (7).

Zákon o integrovaném záchranném systému č. 239/2000 Sb. (21) uvádí následující: Obecní úřad ORP při výkonu státní správy zabezpečuje připravenost správního obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na mimořádné události, provádění záchranných a likvidačních prací a ochranu obyvatelstva. Tyto úkoly dle zákona o integrovaném záchranném systému č. 239/2000 Sb. plní hasičský záchranný sbor kraje.

Starosta ORP (7): Jeho povinností je zajišťovat připravenost správního obvodu ORP na řešení krizových situací, řídí a kontroluje přípravná opatření, zřizuje a řídí krizový štáb. Dle zákona o integrovaném záchranném systému č. 239/2000 Sb. starosta (21): koordinuje záchranné a likvidační práce při řešení mimořádné události vzniklé ve správním obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v případě, že jej velitel zásahu o koordinaci požádal. Pro koordinaci záchranných a likvidačních prací může starosta ORP použít krizový štáb své obce. Starosta dále schvaluje vnější havarijní plány. Je také povinen při své koordinaci záchranných a likvidačních prací předávat Ministerstvu vnitra zprávy o jejich průběhu prostřednictvím operačních a informačních středisek integrovaného záchranného systému.

3.2.5 Krizový plán obce s rozšířenou působností

Krizový plán ORP plní úlohu krizové dokumentace obecního úřadu, bezpečnostní rady obce a jejího krizového štábu. Krizový plán se zpracovává jak ve standardizované písemné podobě, tak i v elektronické formě (4).

Hasičský záchranný sbor kraje před zahájením zpracování krizového plánu ORP předloží k projednání příslušné bezpečnostní radě (4):

- zaměření a rozsah krizového plánu ORP,

- určení osoby, která bude odpovědná za koordinaci zpracování krizového plánu ORP
- návrh rozdělení odpovědnosti za zpracování podkladů pro jednotlivé části krizového plánu ORP a harmonogram jeho zpracování,
- rozsah spolupráce s dalšími subjekty, které se na zpracování krizového plánu ORP podílejí,
- termín projednání krizového plánu ORP v příslušné bezpečnostní radě,
- pravidla manipulace s krizovým plánem ORP při jeho zpracování,
- termín průběžných kontrol a také termín zpracování krizového plánu ORP.

Podle předpisu č. 462/2000 Sb. k zákonu č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (22) má krizový plán ORP základní části, operativní část a pomocnou část. Základní část obsahuje charakteristiku organizace krizového řízení, přehled možných zdrojů rizik a analýzy ohrožení, ale také přehled právnických osob či podnikajících osob, které zabezpečují plnění opatření vyplývající z krizového plánu. Operativní část obsahuje přehled krizových opatření a způsob zajištění jejich provedení, plán nutných dodávek, způsob plnění regulačních opatření, přehled spojení na subjekty podílející se na připravenosti na krizové situace a jejich řešení. Pomocná část popisuje přehled právních předpisů využitelných při přípravě na krizové situace a jejich řešení, zásady manipulace s krizovým plánem, geografické podklady a další dokumentace související s připraveností na krizové situace a jejich řešení. Jak uvádí Horák (4) je plán krizové připravenosti plánovací dokument pro:

- státní a veřejné instituce určené nadřízeným orgánem jako např. (ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní, záchranné a havarijní sbory a služby, zdravotnická a školská zařízení a jiné instituce),
- soukromé právnícké a podnikající fyzické osoby, určené příslušným zákonem anebo krizovým plánem.

Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností

Bezpečnostní rada ORP projednává a posuzuje přehled možných zdrojů rizik a analýzu ohrožení, krizový plán, vnější havarijní plán, finanční zabezpečení připravenosti

ORP na mimořádné události nebo krizové situace a jejich řešení ve správním obvodu, závěrečnou správu o hodnocení krizové situace a stav připravenosti složek integrovaného záchranného systému. Bezpečnostní rada má nejvýše 8 členů, které jmenuje starosta ORP, jsou to: místostarosta, tajemník obecního úřadu, příslušník Policie České republiky, příslušník hasičského záchranného sboru, zaměstnanec obce a další osoby, které jsou nezbytné k posouzení stavu nebezpečí a stavu připravenosti na krizové situace (22).

Krizový štáb

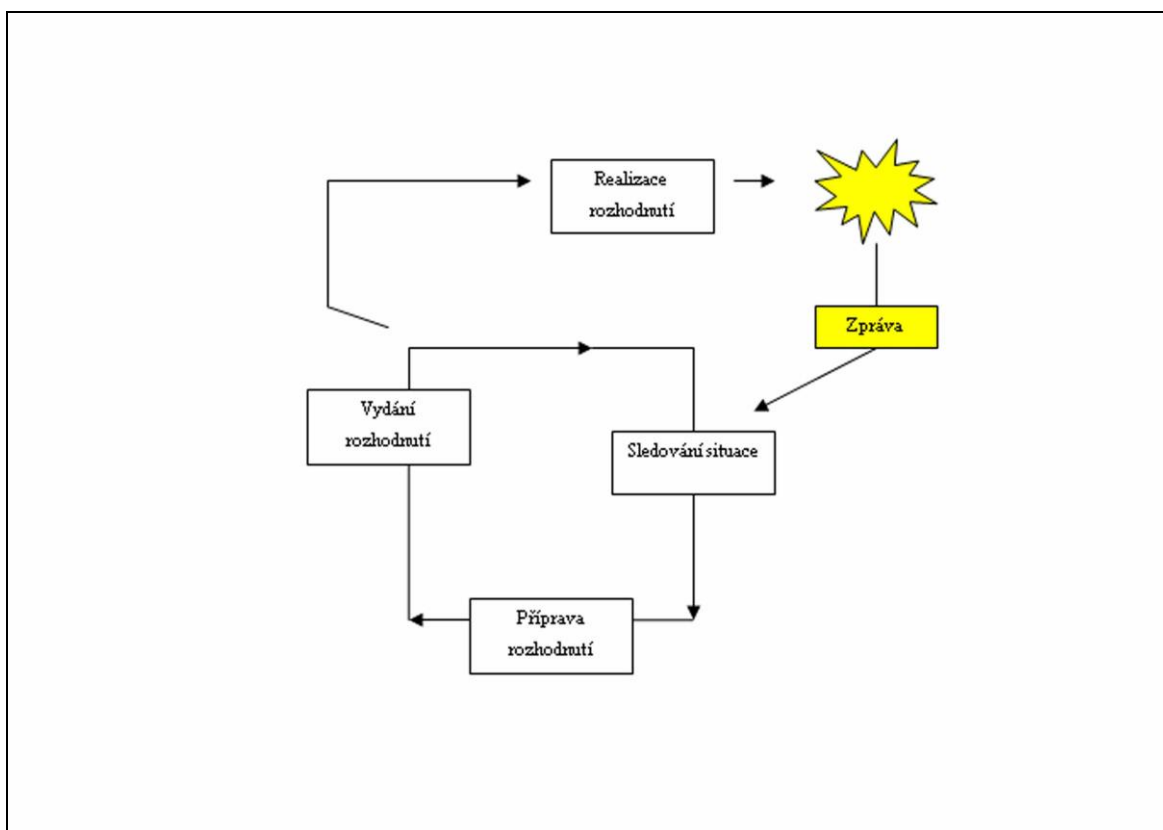
Adamec (16) popisuje ve své knize funkci krizového štábu. Pro území správního obvodu zřizuje starosta ORP krizový štáb. Starosta je také jeho předsedou a též jmenuje jeho členy. Členem štábu ORP jsou členové bezpečnostní rady ORP a členové příslušné stálé pracovní skupiny. Dále členy stálé pracovní skupiny jsou tajemník krizového štábu ORP, pracovníci obecního úřadu ORP, zástupci základních složek IZS a odborníci s ohledem na druh řešené mimořádné události či krizové situace.

Krizový štáb svolává starosta obce v případě že (22):

- je vyhlášen krizový stav pro celé území státu nebo pro jeho část patřící do působnosti ORP,
- je vyhlášen stav nebezpečí pro celé území patřící do působnosti orgánu krizového řízení nebo pro jeho část,
- je použit pro koordinaci záchranných a likvidačních prací,
- je k tomu vyzván Ministerstvem vnitra při ústřední koordinaci likvidačních a záchranných prací,
- jedná se o úkol prováděný v rámci cvičení orgánů krizového řízení nebo cvičení složek IZS,
- je tento postup nutný pro řešení mimořádné události a není některá z výše uvedených podmínek splněna.

Krizový štáb ORP projednává možnosti řešení krizové situace a navrhuje případná opatření starostovi. Štáb zasedá dle potřeby. Stálá pracovní skupina krizového štábu jedná nepřetržitě a připravuje pro jednání krizového štábu podklady a dále zabezpečuje realizaci přijatých opatření (16).

Obr. č. 2: Model rozhodovacího procesu v krizovém štábu

Zdroj: Adamec (16)

3.3 Krizová komunikace

Komunikaci rizik je možné vnímat jako základní složku krizové komunikace. Základními a hlavními aspekty krizové komunikace vedle jejího obsahu a formy jsou případná úskalí a problematika tvoření důvěry a otázky percepce rizika. V praxi je pak důležité, zda vnímání lidí odpovídá reálné situaci a jakou mají lidé schopnost asimilovat informace v době krize a ohrožení (13).

3.3.1 Základní pojmy

Komunikace

Antušák (1) tvrdí, že komunikace je jednou z nejdůležitějších podmínek existence člověka, člověka jako tvora společenského. Obecně se jedná o proces sdělování informací, ale rozsah této problematiky je mnohem širší, jak říká Antušák. Komunikujeme např. pomocí slov, intonací, rychlostí řeči, gesty, pohyby těla, očima, úpravou zevnějšku atd. Historie vývoje lidské komunikace má souvislost se vznikem a rozšířením nových

komunikačních prostředků. Komunikační dovednosti tvoří jednu z nejvýznamnějších charakteristik lidského chování. K velmi výraznému pokroku v komunikaci došlo ve 20. století, v souvislosti s rozšířením masových médií. Doposud můžeme podle Antušáka (1) komunikaci zařadit do tří základních typů: řečová, dokumentová a elektronická komunikace (1).

Komunikaci je možné označit jako přenos informací od určitého jedince nebo skupiny k jiným. Komunikace patří k nezbytným základům všech sociálních vztahů. V organizaci je komunikace často zahrnuta do kompetencí marketingu, ale představitelé organizace si neuvědomují, že se jedná o významný nástroj strategického řízení, proto by komunikace neměla být podceňována ani v době krize (2).

Krizová komunikace

Krizová komunikace je specifická forma sociální komunikace a současně je také nástrojem krizového řízení (1).

V zákoně o integrovaném záchranném systému č. 239/2000 Sb. (21) se pod pojmem krizová komunikace rozumí přenos informací mezi státními orgány, územními samosprávnými orgány a mezi složkami integrovaného záchranného systému za využití prostředků hlasového a datového přenosu informací veřejné telekomunikační sítě i vybrané části neveřejných telekomunikačních sítí. Zákon také uvádí, že poskytovatelé služeb v oblasti komunikací jsou povinni spolupracovat s Ministerstvem vnitra při přípravě a řešení způsobu krizové komunikace a jednotného evropského čísla tísňového volání.

Vymětal (13) ve své knize krizovou komunikaci definuje takto, jedná se o výměnu informací mezi odpovědnými autoritami, organizacemi, médii, jednotlivci a skupinami před mimořádnou událostí, v jejím průběhu a po skončení této situace. Též je označována jako komunikace v krizi, komunikace při mimořádné události, komunikace v krizovém řízení či komunikace rizika.

Antušák (1) říká, že krizovou komunikaci je potřeba považovat za specifickou formu obecné komunikace. Krizová komunikace není tedy jen komunikace v době krize, ale také komunikace před takovou událostí. Rozdíl je jen v tom, že tzv. *předudálostní* krizovou komunikaci jako nástroj krizového managementu použijeme záměrně a dobrovolně, kdežto tzv. *postudálostní* použijeme vynuceně, ve stresu a pod časovým

tlakem. Krizová komunikace je součástí krizového řízení, forma může být jak verbální, tak i neverbální.

3.3.2 Pravidla krizové komunikace

Krizová komunikace je jeden z důležitých nástrojů, jak krizi zvrátit a využít jako příležitost. Pro ni je velice důležitý časový faktor, vzhledem k tomu, že při mnoha krizových situacích rozhodují o životech lidí vteřiny. Nejen zpracování krizových plánů je důležité, ale také jejich perfektní znalost a takřka zautomatizované jednání. Proto by krizové plány měly být jasné, stručné, přehledné, což zajistí jejich jednoduchou aplikaci. Ovšem praxe velice často ukazuje opak, tudíž je důležité provádět nácvik zvládnání krizových situací a krizové komunikace. Každý nácvik by měl být evidován z důvodu vylepšování systému a pro kontrolu přípravy (15).

Ve své knize představují Zuzák a Königová tyto aktivity pro nácvik krizové komunikace (15):

- zkouška funkčnosti technického zařízení (sirény, vysílačky, telefony),
- zkouška systému informování,
- zkouška reakce zaměstnanců a členů krizového štábu,
- zpracování vzorových prohlášení pro média,
- zpracování pokynů pro jednání zaměstnanců s médii (př. diskuze, workshopy),
- trénink vystoupení mluvčích, kteří budou mít prohlášení ke sdělovacím prostředkům,
- trénink pro vystupování dalších členů krizového týmu a dalších zaměstnanců,
- brainstorming, workshopy vedoucí k řešení krizové situace, diskuze, simulace a hraní rolí.

Krizovou komunikaci je možné také vnímat jako přenos informací mezi státními orgány, územními samosprávnými orgány a mezi složkami IZS, a to za využití prostředků

hlasového a datového přenosu informací. Podle Vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb. uvádí tyto prvky sloužící ke krizové komunikaci (14):

- účelová telekomunikační síť Ministerstva vnitra, zabezpečující hlasovou a datovou komunikaci a také připojení hromadné radiokomunikační sítě IZS,
- hromadné radiokomunikační sítě IZS propojené ministerstvem a jejich využití k běžnému provozu složek, jakožto jediného radiokomunikačního zařízení se používá tam, kde došlo k ukončení přechodu z radiokomunikačních technologií do hromadné sítě,
- veřejná pevná a mobilní telekomunikační síť, kde je spojení jištěno regulačními opatřeními přednostního spojení,
- prostředky mobilní telekomunikační sítě, která je vyčleněná k zajištění spojení orgánů krizového řízení a obcí,
- záložní rádiová síť v přímém režimu na daném kmitočtu,
- spojky či vytvořená rádiová síť pro tranzitní přenos zpráv, které se využívají v případě selhání všech technologií,
- mobilní telekomunikační sítě a zařízení, jejich použití může povolit velitel zásahu či územně příslušné operační a informační středisko IZS v případě nedostatečné kapacity standardně využívaných spojovacích prostředků.

V praxi je pak podle Vymětala (13) důležité, zda vnímání lidí odpovídá reálné situaci, a dále jakou mají lidé schopnost vstřebat informace v době ohrožení.

Cílem krizové komunikace je uvolnit správné, včasné, důvěryhodné a přesvědčivé informace ve správný čas a na správném místě (1):

- včasné a odborně plnohodnotné připravenosti orgánů a prvků krizového řízení k následným činnostem,
- redukce nejistoty, přispění k zajištění tzv. efektivního chování, zabránění vzniku paniky a posilování víry v budoucnost,
- zabránit či zmírnit rozsah negativní publicity poškozující bezúhonnost a dobré jméno daného orgánu nebo prvku systému krizového řízení, firmy,

právnícké nebo fyzické osoby, která by mohla být označena jako původce či příčina krizové události.

Předmětem krizové komunikace je sdělovat informace:

- mezi orgány a prvky systému krizového řízení a vně tohoto systému,
- veřejnosti, médiím, soudním znalcům, odborníkům, orgánům činným v trestním řízení vyšetřujícím mimořádné události, nehody, katastrofy, a hromadná neštěstí,
- podřízeným, zaměstnancům organizace, rodinným příslušníkům a jiným věcně zainteresovaným právníckým a fyzickým osobám.

Vymětal (13) vymezuje cíle krizové komunikace jako záchrana životů, redukce zne(užívání) služeb, usnadnění záchranných prací a snižování nebezpečí, redukce úzkosti a tvoření obrazu (image) krize.

Jako základní pravidla úspěšné krizové komunikace uvádí Antušák (1) tyto doporučení:

- nedopustit aby kritika tisku byla bez odpovědi,
- mít připravený scénář krizové komunikace,
- stanovit role v systému krizové komunikace,
- nedopustit, aby se vzniklé incidenty staly krizemi,
- pravidelně obnovovat a aktualizovat krizový plán,
- vedení organizace má být vnímáno jako součást zdrojů,
- posoudit vlastní zranitelnost,
- nejtěžší částí krize může být samotné si uvědomění, že vůbec krize nastala,
- mluvčí se stává klíčovou osobou,
- věnovat zdroje na cvičení a instruktáž vedení,
- shoda s tiskem,
- držet se krizových plánů, neopomenout však vědomosti a zkušenosti odborníků,

- „odkládání“ nevnímat jako správnou strategii,
- v případě možnosti využívat internet.

4 Výsledky práce

4.1 Charakteristika obce s RP Uničov

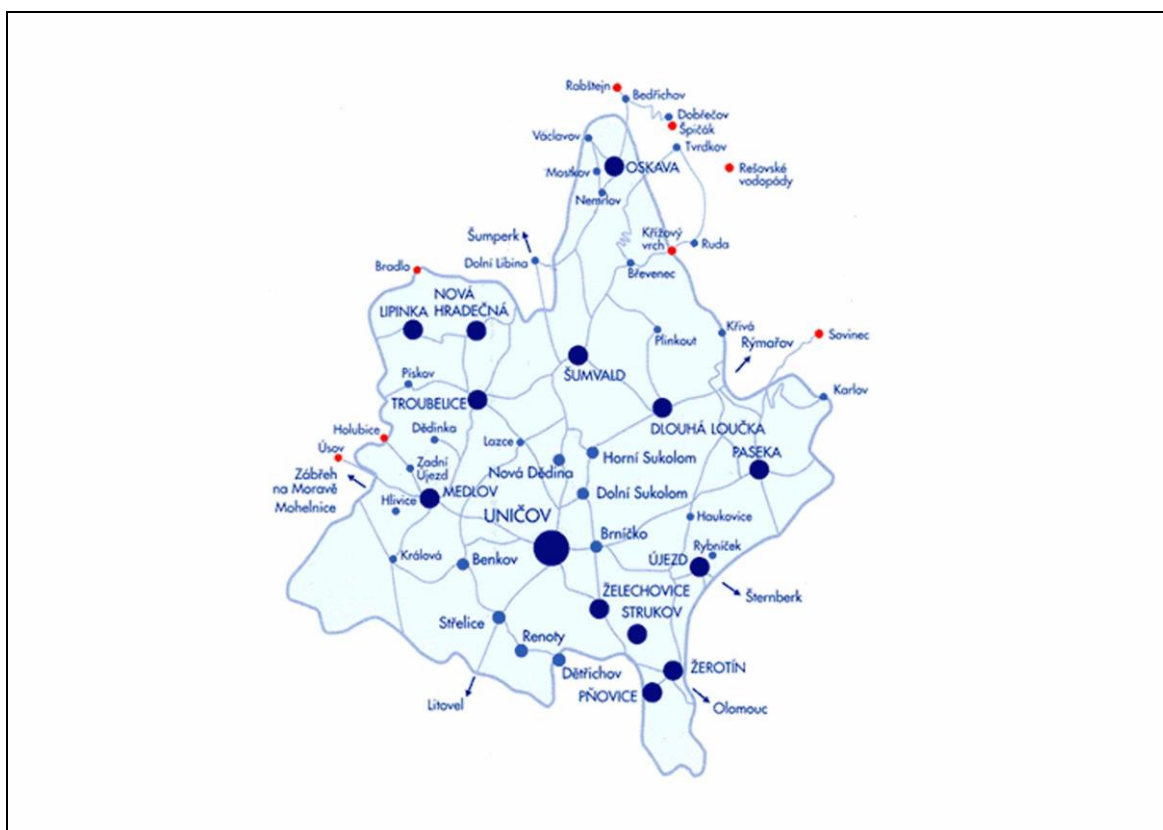
Obec s RP Uničov leží 248m nad mořem a nachází se v jednom ze severních výběžků Hornomoravského úvalu v Olomouckém kraji, 22km severozápadně od Olomouce.

Název Uničov pochází od původní slovanské osady a její zakladatel se patrně jmenoval Unik nebo Uniš. Důvodem založení města byly naleziště železné rudy v jeho okolí, případně těžba stříbra nebo zlata, což se později nepotvrdilo. Uničov je jedno ze sedmi moravských královských měst, které založil v roce 1213 moravský markrabě Vladislav Jindřich. Do husitských válek byli hlavními činiteli ve městě němečtí kolonisté, ale v průběhu husitských válek došlo k počestění a město se stává na několik let jedním z významných center husitství na Moravě. Tento postoj později ocenil král Jiří z Poděbrad, který město v roce 1469 navštívil a za prokázanou věrnost měšťany ocenil privilegiem, ve kterém stanovil, že Uničov navždy zůstane královským městem.

Rozvoj města zastavila třicetiletá válka, kdy město bylo vyplněno švédskými vojsky. Zotavilo se pozvolna, přesto se město středem pozornosti stává v roce 1770, kdy se zde setkávají císař Josef II. s pruským králem Fridrichem II.

Největší zlom v novodobé historii Uničova nastal po skončení 2. světové války, kdy v roce 1948 zde začala výstavba gigantického strojírenského závodu Uničovské strojírny. Tímto se začala moderní výstavba sídlišť, škol, docházelo k značnému přírůstku obyvatel. Svou tvář město výrazně změnilo v padesátých letech, kdy došlo k restaurování řady památek, výstavby dopravní infrastruktury a v neposledních letech získává moderní ráz, kdy se město Uničov stalo atraktivním městem 21. století.

Obr. č. 3: Mikroregion Uničovsko

Zdroj: MěÚ Uničov

4.1.1 Městský úřad Uničov

Město Uničov je obcí s rozšířenou působností, městský úřad (dále MěÚ) je tvořen starostou, dvěma místostarosty, tajemníkem a zaměstnanci úřadu. Na městském úřadě pracuje 75 zaměstnanců, zastupitelstvo města tvoří 21 členů, z toho 2 členové jsou uvolnění, rada města má 7 členů a městská policie je tvořena 8 strážníky. V oblasti samostatné působnosti úřad plní úkoly uložené mu zastupitelstvem města a radou města, dále pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. V oblasti přenesené působnosti rozhoduje ve věcech, které stanoví zvláštní zákon. Ve věcech samostatné působnosti odpovídá úřad radě města nebo zastupitelstvu města, ve věcech přenesené působnosti je kontrolován Krajským úřadem Olomouckého kraje. Zastupitelstvo vytvořilo odbor finanční, kontrolní a osadní výbory, rada zřídila celkem 13 komisí jako např. komisi pro dopravu, majetkoprávní, bytovou, kulturní či komisi pro životní prostředí atd. Úřad se člení na odbory, které se dále mohou člení na oddělení, úřad celkem čítá 10 odborů (24):

- odbor organizační a vnitřních věcí (oddělení obrany a krizového řízení, oddělení informačních technologií),
- odbor kultury, školství a sportu,
- odbor finanční,
- odbor majetkoprávní,
- odbor výstavby a úřad územního plánování,
- odbor investic a regionálního rozvoje,
- odbor sociálních věcí a zdravotnictví,
- odbor životního prostředí
- odbor dopravy a silničního hospodářství,
- odbor živnostenský.

Oddělení obrany a krizového řízení

Mezi hlavní úkoly tohoto oddělení patří zabezpečení požární ochrany, které byly zadány Hasičským záchranným sborem Olomouckého kraje, také vede agendu související s činností Sboru dobrovolných hasičů. Jeho úkolem je zpracovávat a aktualizovat havarijní plán a povodňový plán města a obcí v rámci ORP. Vede příslušnou dokumentaci dle platné legislativy na úseku krizového řízení, také svolává speciální orgány a komise zřízené v souladu s platnou legislativou vztahující se ke krizovému řízení a zpracovává jejich plán činností. Organizuje a podílí se v souladu se schválenými směrnicemi na řešení vlastních krizových situací v součinnosti s nadřízenými složkami. Má na starosti zpracování návrhů na technická opatření, která by omezovala vznik krizových událostí. Jeho činností je také kontrolní a metodická funkce vůči obcím v rámci ORP na úseku krizového řízení. Vytváří součinnost s nadřízenými složkami a s dotčenými odbory MěÚ v rámci krizového řízení.

Mezi další úkoly tohoto odboru patří zajištění organizace výkonu trestu obecně prospěšných prací nařízených soudy ČR, včetně následné kontroly. Má na starosti činnosti spojené s fungováním městského kamerového a varovného systému města. A v neposlední řadě zabezpečuje úkoly města na úseku požární ochrany zadávaných HZS Olomouckého kraje.

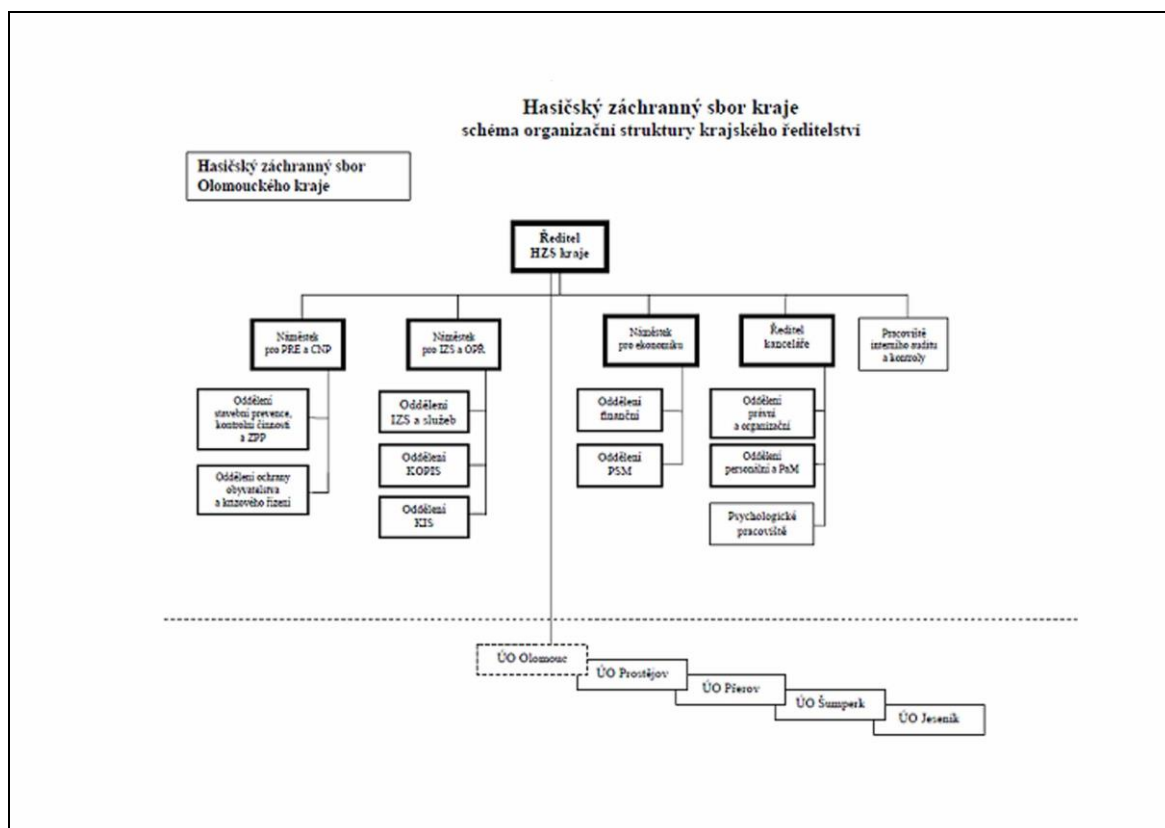

4.2 Systém krizového řízení obce s RP Uničov

Městský úřad Uničov zabezpečuje pro mikroregion Uničovsko (obr. č. 3) nejen jeho připravenost na mimořádné situace a možné události ohrožující životy obyvatel, ale také zajišťuje připravenost na provedení záchranných a likvidačních prací, podmínky pro evakuaci a způsoby varování a informování obyvatelstva při krizové situaci. Základní a nejdůležitější povinností MěÚ je zajistit systém krizového řízení, který bude vést k ochraně zdraví obyvatelstva, jejich majetku či životního prostředí.

Na vyšší úrovni zabezpečují tuto oblast složky IZS (obr. č. 4): HZS Olomouckého kraje – Územní odbor Olomouc. Územní odbor Olomouc je zřízen pro zabezpečení výkonu státní správy na úseku požární ochrany, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a ochrany obyvatelstva. Místní působnost územního odboru je při výkonu státní správy dána územím příslušného okresu, ve kterém má územní odbor sídlo. Úkoly územního odboru Olomouc plní jednotlivé útvary krajského ředitelství. Úkoly ředitele územního odboru Olomouc plní náměstek krajského ředitelství pro úsek IZS a OPIS (25).

Obr. č. 4: HZS Olomouckého kraje

zdroj: HZSČR (25)

Orgány krizového řízení na území kraje představují zákonem vyjmenované orgány státní správy a veřejné správy předurčené k přípravě na MU a KS a na jejich řešení, které mají působnost na území Olomouckého kraje. Podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se za orgány krizového řízení považují:

- orgány kraje a další orgány s působností na území kraje (hejtman, krajský úřad, hasičský záchranný sbor kraje, Policie České republiky),
- orgány obce s rozšířenou působností (starosta ORP, obecní úřad ORP),
- orgány obce (starosta obce, obecní úřad)
- ostatní orgány s územní působností (bezpečnostní rady, krizové štáby, územní správní úřady).

V rámci Olomouckého kraje mezi orgány s územní působností a další subjekty, které mají podíl na zajištění připravenosti a řešení mimořádné události a krizové situace patří:

1) základní složky IZS

- hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí Olomouckého kraje jednotkami požární ochrany,
- Policie ČR, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje,
- Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje.

2) ostatní složky IZS

- Krajské vojenské velitelství Olomouc,
- Samostatná záchranná rota Olomouc,
- 153. ženijní prapor,
- Celní ředitelství Olomouc,
- Krajská veterinární správa pro Olomoucký kraj,
- Krajská hygienická stanice Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci,

- Záchránná brigáda kynologů Olomouckého kraje,
- Havarijní a poruchové služby (plyn, elektrická energie, voda),
- Neziskové a nevládní organizace př. Charita,
- Poskytovatelé akutní lůžkové péče.

Bezpečnostní rada Olomouckého kraje

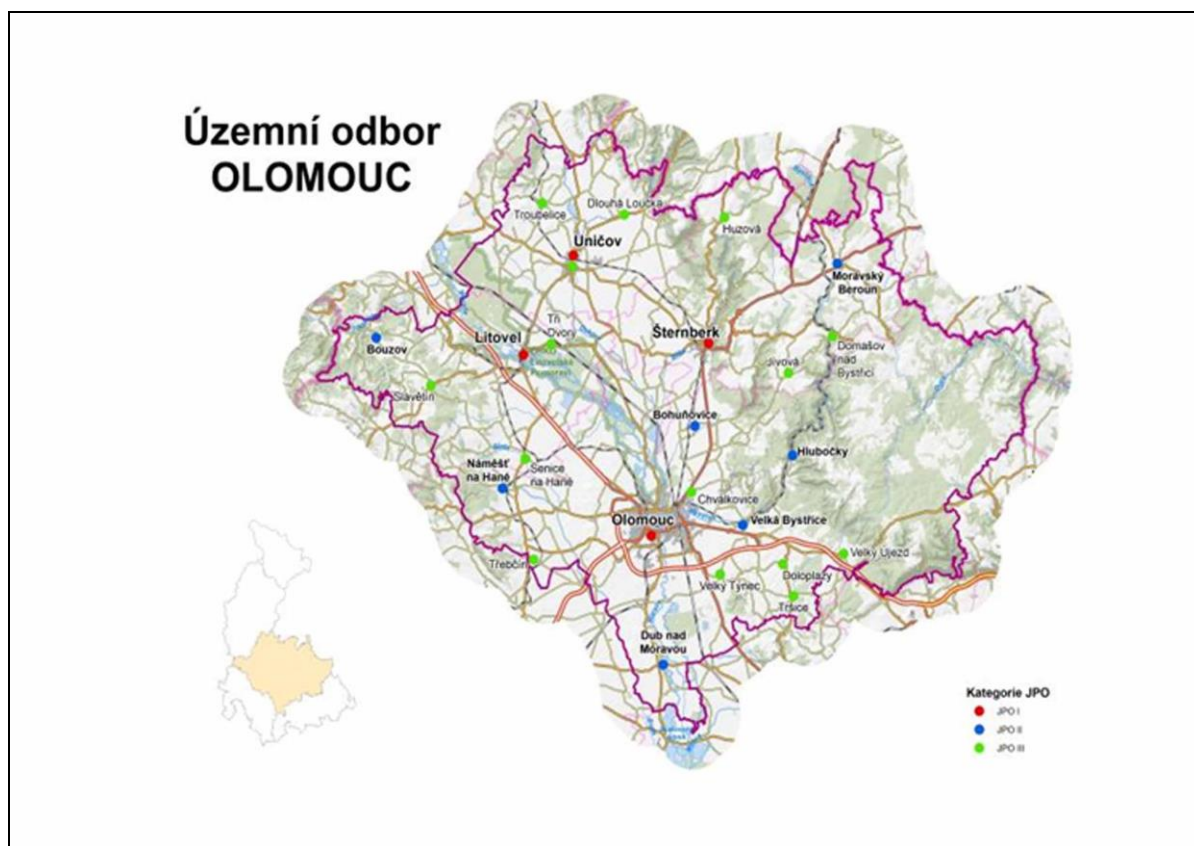
Bezpečnostní radu Olomouckého kraje tvoří hejtman kraje, dva náměstci hejtmána, ředitel Krajského úřadu, vedoucí Oddělení krizového řízení Krajského úřadu, ředitel Krajského ředitelství policie, ředitel HZS Olomouckého kraje, ředitel Krajského vojenského velitelství Olomouc, ředitel Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje. Jednání Bezpečnostní rady se v případě nutnosti může účastnit také ředitel Celního úřadu pro Olomoucký kraj (24).

Bezpečnostní rada kraje je poradním orgánem hejtmána pro přípravu na krizové situace. V době mimo řešení MU a KS projednává a posuzuje: přehled možných zdrojů rizik a analýzu ohrožení, krizový a havarijní plán kraje, finanční zabezpečení připravenosti kraje, stav připravenosti složek IZS kraje a další (25).

Oddělení KOPIS (Oddělení Krajského operačního a informačního střediska)

Oddělení KOPIS odpovídá za příjem tísňových volání na Evropské tísňové číslo 112 a národní tísňové číslo 150, za vyhodnocení zpráv o požárech a jiných mimořádných událostech. Jejím úkolem je varovat a vyrozumět obyvatelstvo. Při mimořádných událostech spolupracuje s Bezpečnostní radou kraje (25).

Obr. č. 5: Územní odbor Olomouc

Zdroj: HZSČR (25)

4.2.1 Orgány krizového řízení obce s RP Uničov

V rámci krizového řízení byla v rámci města Uničova zřízena bezpečnostní rada ORP a krizový štáb ORP.

4.2.1.1 Bezpečnostní rada obce s RP Uničov

Bezpečnostní rada byla zřízena dle zákona č. 240/2000Sb., o krizovém řízení, jako poradní orgán v přípravě na krizové situace v daném obvodu obce s rozšířenou působností. Rada má 8 členů (25):

- starosta MěÚ,
- místostarosta,
- tajemník MěÚ,
- tajemník MěÚ, který je zároveň referent oddělení obrany a krizového řízení,

- vedoucí obvodního oddělení policie ČR,
- náměstek ředitele HZS Olomouckého kraje,
- vedoucí odboru životního prostředí,
- starosta jednotky sboru dobrovolných hasičů,

a 2 stálé hosty (25):

- místostarosta MěÚ,
- vedoucí hasičského záchranného sboru.

Členové bezpečnostní rady se scházejí pravidelně dvakrát do roka a na svých zasedáních posuzují a projednávají tyto body (24):

- krizový plán ORP Uničov,
- přehled možných zdrojů rizik,
- připravenost místních složek IZS,
- finanční zabezpečení ORP na mimořádné či krizové události,
- jiné další záležitosti související s připraveností na krizové situace (evakuace obyvatelstva, varovné signály ...).

Zápis z bezpečnostní rady

Dne 28.04.2015 se konalo 25. jednání Bezpečnostní rady města Uničov. Na programu bylo mimo jiné projednáváno téma „Připravenost na řešení krizových situací“. Jednání se zúčastnili: Policie ČR, Městská policie Uničov, HZS Olomouckého kraje stanice Uničov, SDH Uničov, SDH Střelice. Ve zprávě z jednání je uvedeno, že na Uničovsku došlo v roce 2014 k 160 výjezdům HZS Uničov, uchráněna byla hodnota v řádech 10 mil. korun. Součástí jednání bylo proškolení členů Bezpečnostní rady v problematice evakuace obyvatelstva a nouzového přežití. Proškolení proběhlo formou komentované prezentace, součástí prezentace byla diskuze na dané téma.

4.2.1.2 Krizový štáb ORP Uničov

Krizový štáb byl v obci zřízen v souladu se zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a má sloužit k řešení krizových situací. Krizový štáb tvoří jeho vedoucí, tajemník

KŠ, vedoucí směny KŠ a jednotliví vedoucí odborných skupin. V rámci krizového štábu byly zřízeny tyto odborné skupiny (24):

- součinnosti a komunikace,
- týlového zabezpečení,
- analýzy situace a plánování,
- nasazení sil a prostředků,
- ochrany obyvatelstva.

Stálá pracovní skupina KŠ ORP v rámci své činnosti zajišťuje zejména (24):

- koordinaci záchranných a likvidačních prací a plnění úkolů ochrany obyvatelstva,
- nasazování sil a prostředků v místech mimořádné události s ohledem na situaci v dalších částech kraje,
- přípravu podkladů pro jednání KŠ ORP,
- vedení přehledů o humanitární pomoci obyvatelstvu a koordinace jejího předávání ve prospěch postiženého území,
- organizaci poskytování psychosociální pomoci občanům a zasahujícím,
- analýzu situace a vyhodnocení možných dopadů mimořádné události,
- udržování funkčnosti spojových a informačních prostředků a datových sítí,
- řízení a zajišťování logistické podpory složek IZS kraje pro potřebu záchranných a likvidačních prací a plnění úkolů ochrany obyvatelstva,
- vedení přehledů přijatých zpráv, činnosti a rozhodnutí,
- přípravu a předávání informačních a situačních zpráv,
- přípravu podkladů pro sdělovací prostředky,
- plnění dalších úkolů ve prospěch KŠ ORP nebo povodňové komise ORP,
- zřízení a obsluha informační linky,

- zajištění sběru dat o přechodných změnách pobytu osob za krizového stavu od obcí a jejich předání na KŠ kraje.

Aktivace krizového štábu

Svolání krizového štábu je operativní. Uskutečňuje se zejména k projednání zásadních záležitostí, které se týkají řešení krizové situace a přijetí krizových opatření nutných k omezení základních práv a svobod.

Krizový štáb ORP Uničov se svolává v případě:

- vyhlášení krizového stavu pro celé území státu nebo pro jeho část, která spadá do působnosti orgánu krizového řízení,
- vyhlášení stavu nebezpečí pro celé území spadajícího do působnosti orgánu krizového řízení nebo pro jeho část,
- kdy je použit ke koordinaci záchranných a likvidačních prací,
- kdy je vyzván Ministerstvem vnitra při ústřední koordinaci likvidačních a záchranných pracích,
- když má úkol prováděný při cvičení orgánů krizového řízení nebo při cvičení složek IZS,
- když je jeho účast nezbytná pro řešení mimořádné události.

Cvičení krizového štábu

Krizový štáb provádí cvičení z důvodu prověření připravenosti na různé mimořádné události. Dne 20.05.2015 bylo krizovým štábem zrealizováno cvičení pod názvem „Evakuace 2015“.

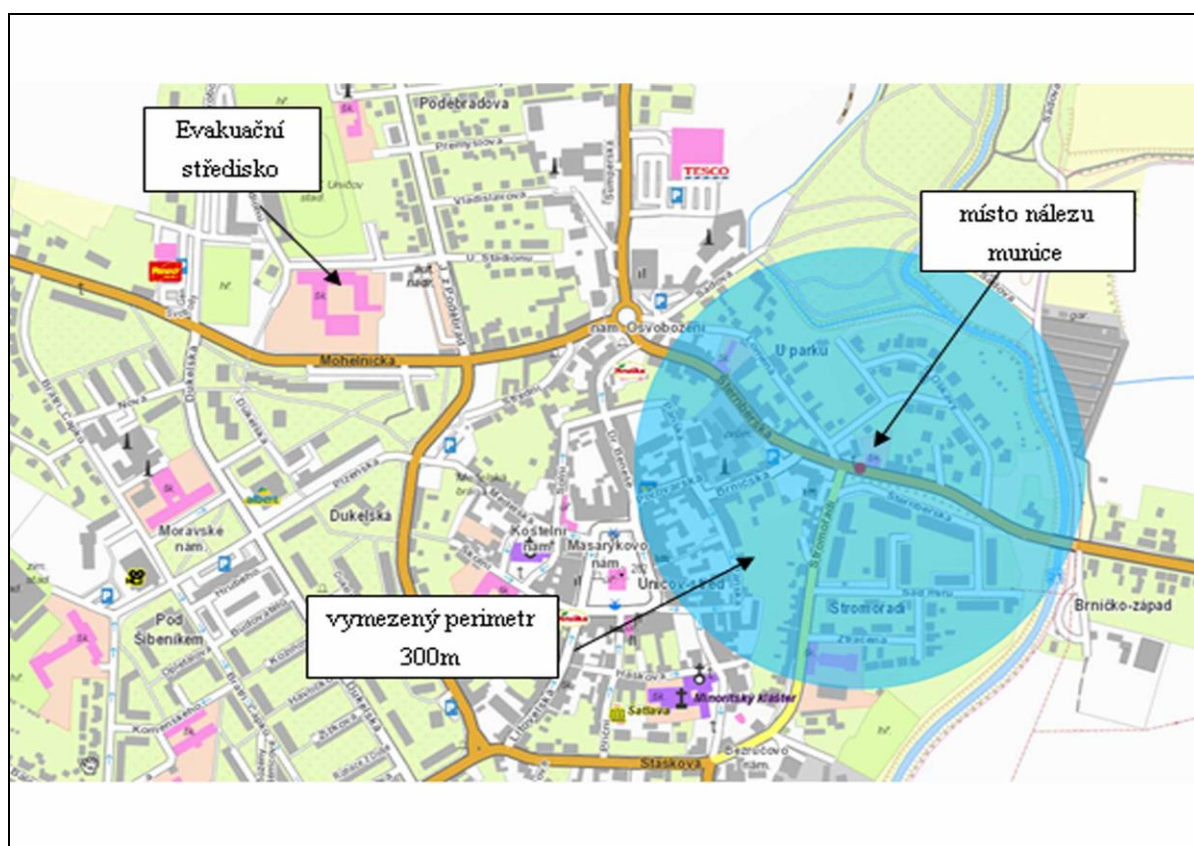
Tématem cvičení byla činnost orgánů krizového řízení ORP Uničov při provádění záchranných a likvidačních prací v případě nálezů nevybuchlé munice na území města Uničov.

Cílem cvičení bylo procvičit činnost členů krizového štábu ORP Uničov, štábu HZS a operační skupiny HZS při koordinaci záchranných a likvidačních prací směrem k evakuaci obyvatelstva a zajištění nouzového přežití v případě nálezů nevybuchlé munice na území města Uničov. V rámci taktického cvičení bylo cílem prověřit činnost jednotek

požární ochrany při zřizování evakuačního střediska a zajištění nouzového ubytování pro evakuované obyvatelstvo. Cílem nebylo prověření postupů a činnosti Policie ČR.

Fiktivní mimořádná událost nastala při výkopových pracích, kdy na ulici Šternberská v Uničově našli dělníci nevybuchlou leteckou pumu. Munice byla nalezena v obydlené části města, kde se také nachází základní škola a nachází se zde frekventovaná komunikace. Bezprostředně po vyhlášení této události, uzavřela Policie ČR prostor v perimetru 300 metrů a omezila zde i dopravu. Po uzavření prostoru byla zahájena evakuace ohrožených osob. Po ukončení evakuace začali na místě pracovat pyrotechnici. Dle informací od velitele zásahu se evakuace bude týkat asi 100-150 osob a měla by trvat zhruba 2 hodiny. Pro 50-100 evakuovaných osob bude nutné zřídit evakuační středisko na dobu 16 hodin.

Obr. č. 6: Simulační mapa cvičení

Zdroj: MěÚ Uničov (25)

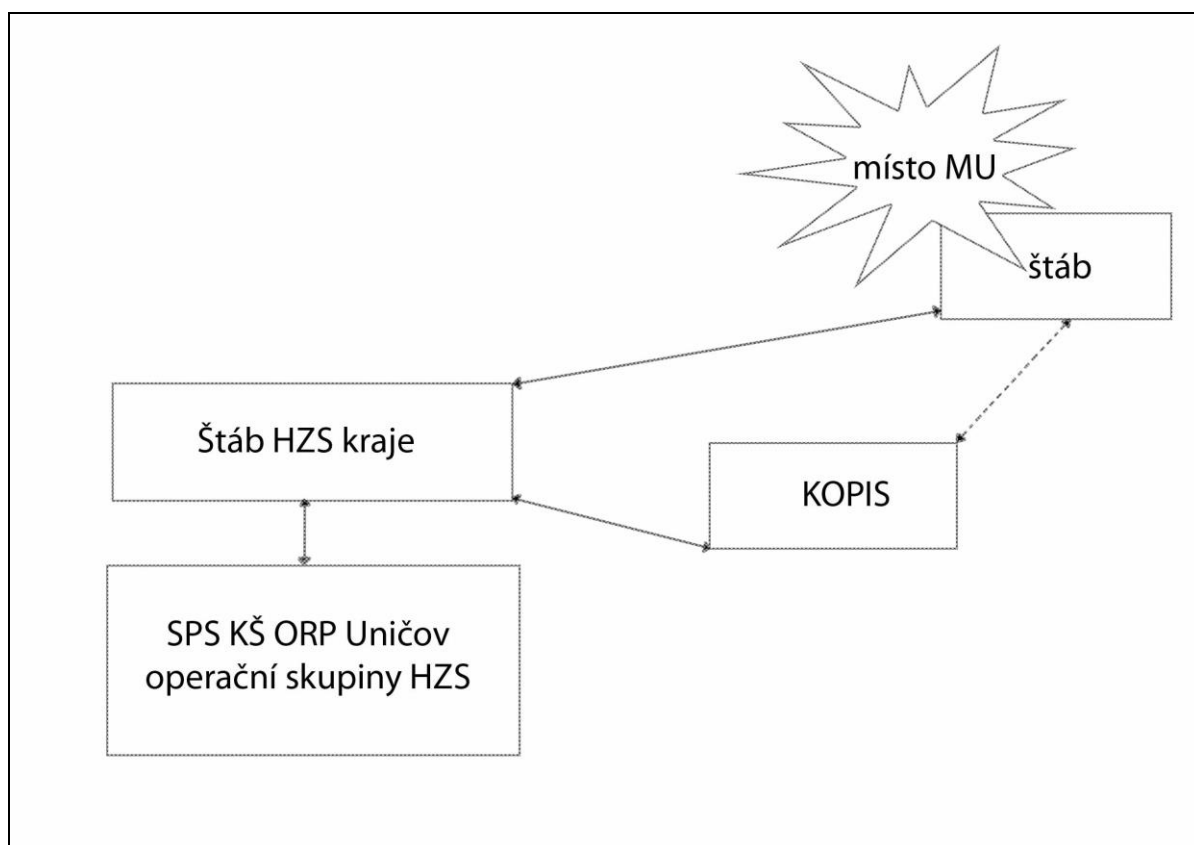
Starosta ORP Uničov jako orgán krizového řízení bude provádět na žádost velitele zásahu koordinaci záchranných a likvidačních prací dle § 13 zákona č. 239/2000 Sb., o IZS. V rámci cvičení bude úkoly spojené s koordinací záchranných a likvidačních prací

plnit SPS KŠ ORP Uničov. Na základě aktivace systému krizového řízení bude procvičeno zejména:

- Svolání štábu HZS kraje, operační skupiny HZS ÚO Olomouc, krizového štábu ORP Uničov a stálé pracovní skupiny krizového štábu (SPS KŠ) ORP Uničov,
- aktivace a zprovoznění pracovišť krizového řízení,
- zapojení operační skupiny HZS ÚO Olomouc do SPS KŠ ORP Uničov,
- stanovení organizace a režimu práce SPS KŠ ORP Uničov (rozhodovací, administrativní a dokumentační procesy), zajištění komunikace mezi štábem HZS kraje a SPS KŠ ORP Uničov využitím předurčeného spojení.

Obr. č. 7: Struktura řízení

Zdroj: vlastní zpracování

Pro komunikaci a spojení budou využity předurčené telefonní linky a emaily pro krizové řízení v Olomouckém kraji. Jako dokumentace bude použit elektronický zápis

k evidenci činností SPS KŠ, formuláře a tiskopisy pro činnost KŠ, havarijní plánovací dokumentace, mapové podklady a další.

4.3 Krizové řízení a krizová komunikace obce s RP Uničov

Dne 16.06.2004 byl schválen dokument pod názvem Připravenost na krizové situace (krizový plán) a představuje základní dokument ORP při řešení krizových situací. Dne 15.09.2011 došlo k jeho přepracování dle nové metodiky. Dokument obsahuje souhrnná opatření a postupy k řešení krizových situací, tj. souhrn metodických, plánovacích a informačních dokumentů, která se používají v rámci řídicí, rozhodovací, a koordinační činnosti v krizové situaci. Obsahem dokumentu je obecný popis možných zdrojů rizik a ohrožení, zahrnuje také přehled opatření k provádění záchranných a likvidačních prací a informace vedoucí k odstranění následků vzniklých krizovou situací.

Zpracování tohoto plánu vychází ze zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Krizový plán je také dále zpracován podle metodiky zpracování krizových plánů, která stanovuje obsahové a další náležitosti týkající se zpracování krizového plánu ORP. Což je určeno k zajištění jednotného postupu zpracování krizových plánů. Tato metodika byla schválena 12.07.2011 generálním ředitelem HZS ČR a nahrazuje tak metodiku z roku 2003. Tak jako každý metodický dokument má pouze doporučující charakter a tudíž postupování podle ní není vynutitelné. Jejím účelem je pomoci při zpracování krizového plánu.

Tento dokument je vypracován v podobě příručky pro občany a je k dispozici na oddělení obrany a krizového řízení MěÚ, kde je též uložen v elektronické podobě. V elektronické podobě, uložený na CD byl také předán všem starostům mikroregionu Uničovsko.

Krizový stav je v dokumentu popsán takto, přesáhne-li mimořádná situace určitou mez, kdy bude bez mimořádných opatření těžko zvladatelná, může být vyhlášen některý z krizových stavů jako stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav. Stav nebezpečí je vyhlášen hejtmánem kraje, oprávnění k vyhlášení nouzového stavu má Vláda České republiky popřípadě předseda vlády, stav ohrožení státu má v kompetenci vyhlásit Parlament České republiky na návrh vlády a válečný stav vyhláší Parlament České republiky.

Typy mimořádných událostí na území Uničovska, které jsou v dokumentu uvedeny (24):

- požáry (rozsáhlé lesní a velké plošné požáry),
- záplavy a povodně,
- únik nebezpečných škodlivin do ovzduší,
- vichřice, sněhové a námrazové kalamity, krupobití,
- rozsáhlé dopravní havárie,
- epidemie a pandemie nakažlivých onemocnění lidí,
- přerušení dodávek médií (např. elektrické energie, vody, plynu, tepla, telekomunikačních složek...),
- výbuchy,
- nedostatek vody,
- sesuvy půdy a svahového pohybu,
- podstatné zhoršení kvality ovzduší,
- teroristické akce a narušení veřejného pořádku.

4.3.1 Komunikace města v krizových situacích

Komunikace města v krizových situacích vychází z Havarijního plánu, který představuje souhrn opatření a postupů k řešení krizových situací. V tomto dokumentu je uveden výčet veškerých možných zdrojů rizik, které by mohly nastat v mikroregionu Uničovsko (viz. tabulka č. 3). Tento dokument však není nijak přístupný občanům mikroregionu. Typy mimořádných událostí na území Uničovska jsou uvedeny pouze v dokumentu „Přípravenost na krizové situace“, kde jsou tyto události obecně vyjmenovány, ale nijak charakterizovány a specifikovány. Tento dokument je zveřejněn na webových stránkách města Uničova a je tedy přístupný všem občanům v podobě příručky.(24)

Havarijní plán obsahuje postup při řešení mimořádné události vzniklé na území obce oznámené starostovi. Tento postup je následující (24):

- oznámení události záchranným složkám a informování sousedící obce,
- svolání potřebných osob k řešení mimořádné události nebo bezpečnostní rady,
- zhodnocení situace starostou a svolanými členy bezpečnostní rady,
- rozdělení zodpovědnosti za jednotlivé oblasti plnění úkolů při řešení mimořádné události,
- použití sil a prostředků obce k řešení mimořádné události,
- pokud řešení mimořádné události není možné zabezpečit silami a prostředky obce, oznámit vznik mimořádné události se stručným popisem na KÚ Olomouc a vyžádat potřebnou součinnost,
- v případě potřeby vyrozumět okolní obce a zabezpečit spolupráci s nimi,
- zajištění nezbytných potřeb pro postižené obyvatele,
- stanovení trvalého řízení prací na odstraňování následků mimořádné události,
- po ukončení odstraňování následků zhodnotit průběh mimořádné události a postup jejího řešení, provést závěr a poučení pro případné řešení podobné situace.

V případě krizové situace budou dle výše zmíněných dokumentů občané varováni a vyrozuměni sirénami a sdělením, o jakou událost se jedná pomocí veřejnoprávního rozhlasu, veřejnoprávní televize a místních informačních prostředků, jako jsou místní regionální rádio Rubi, obecní rozhlas, místní tisk. Orgány zodpovědné za řešení situace (policie, hasiči, civilní ochrana a jiné) mohou navíc použít např. megafony, rozhlasové vozy, osobní informování občanů a další specifické prostředky (24).

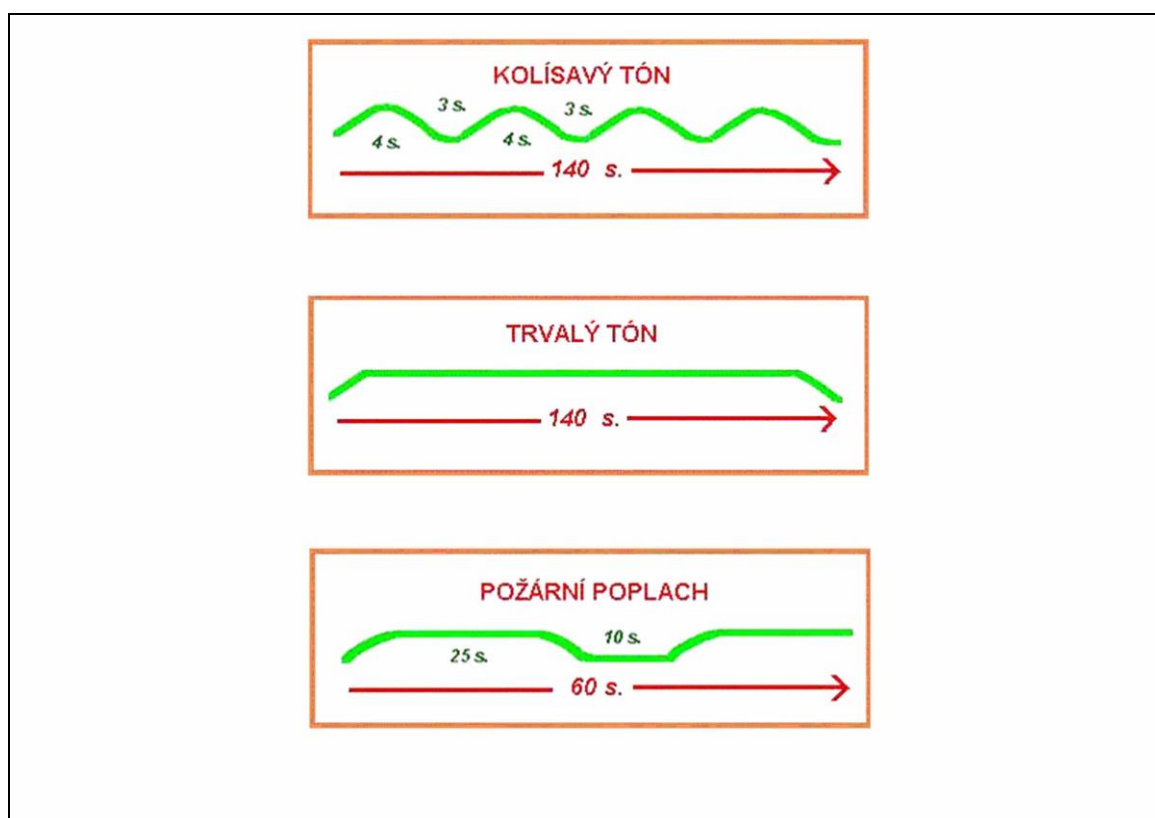
Jako prostředek pro varování se využívá siréna s varovným signálem, jedná se o kolísavý tón po dobu 140 sekund, které je doplněno zprávou o charakteru ohrožení a činnosti, kterou je nutné na ochranu obyvatelstva provést. Každou první středu v měsíci ve 12 hodin jsou sirény pravidelně přezkušovány 140 sekund trvajícím trvalým tónem (24).

Tabulka č. 2: Varovné signály

Tón sirény	Význam signálu	Činnost obyvatelstva
kolísavý tón 140 vteřin	všeobecná výstraha	ukrytí, poslech média
trvalý tón 140 vteřin	zkušební tón	žádná
přerušovaný tón 60 vteřin	požární poplach	svolání jednotky požární ochrany, záchrana osob, majetku a zvířat

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. č. 8: Tvary signálů

Zdroj: MěÚ Uničov (25)

Dokument „Připravenost na krizové“ situace obsahuje také informace o telefonních číslech určených k tísňovému volání a občanům poskytuje návod, jaké údaje je nutné sdělit dispečinku, tedy (24):

- kdo volá (jméno volajícího) a číslo telefonu,
- co se stalo,
- jak je to dlouho,
- v případě potřeby orientační body v místě události,
- doplňující údaje podle situace (např. počet postižených, druh zranění...)
- po ukončení zavěsit a čekat na zpětné volání k ověření pravdivosti zprávy.

Dokument také dává občanům návod jak se chovat v konkrétních krizových situacích, popisuje nejen prevenci, ale také poskytuje občanům praktické rady, jak se chovat při evakuaci, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo, zásady při nouzovém ubytování a občanům podává základní informace o první pomoci (24).

Havarijní plán

Na základě §21 zákona č. 240/2000 Sb. O krizovém řízení a změně některých zákonů a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích schválilo zastupitelstvo města Havarijní plán. Tento havarijní plán obce byl přijat jako základní dokument pro řešení možného ohrožení zdraví, života, majetku nebo životního prostředí způsobené mimořádnou událostí, kterou se rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy či haváriemi (24).

Předseda bezpečnostní rady, zástupce nebo tajemník bezpečnostní rady aktivuje svoláním bezpečnostní radu, krizový štáb a rozhodne na základě doporučení bezpečnostní rady a krizového štábu o dalším postupu při likvidaci krizové situace a minimalizaci jejich nepříznivých důsledků (24).

Havarijní plán dále obsahuje způsoby vyhlášení krizových stavů, složení povodňové komise, kontakty na místní policii a sbor dobrovolných hasičů, kontakty na obce začleněné do mikroregionu Uničov, také přehled organizací, které souhlasí s poskytnutím mechanizačních prostředků tj. se zapůjčením silničních a zemních strojů v případě vážné mimořádné události, seznam zdravotnických zařízení a poskytovatelů hygienických potřeb,

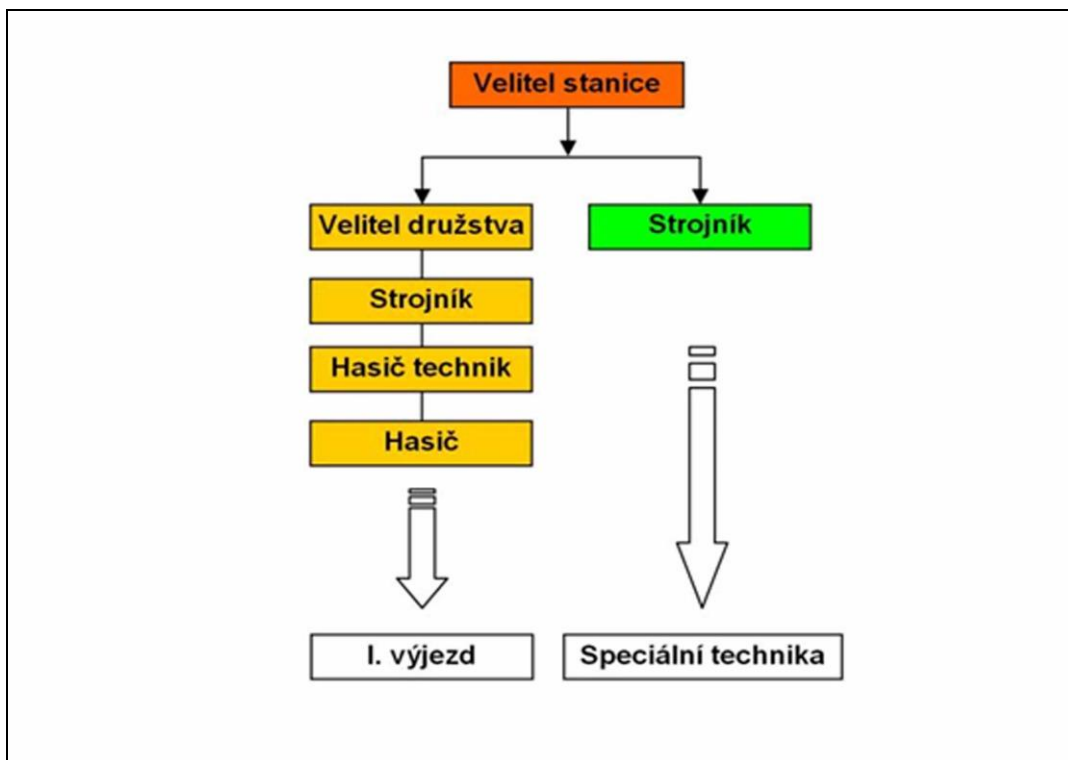
v neposlední řadě obsahuje přehled náhradních zdrojů pitné a užitkové vody, vyvažovacích stravovacích kapacit, obchodů zabezpečujících základní potraviny a místa umožňující ubytování (24).

Havarijní plán má celkem 13 výtisků, jeden výtisk má k dispozici starosta, dále oba místostarostové, tajemník MěÚ, jeden je uložen na odboru životního prostředí MěÚ, na Oddělení obrany a krizového řízení, také na Technických službách, další výtisk mají k dispozici HZS Olomouc stanice Uničov, JSDH Uničov, Obvodní oddělení policie ČR, Městská policie Uničov, Odbor kultury, školství a sportu a poslední výtisk je uložen na Odboru dopravy (24).

Hasičský záchranný sbor Uničov

Jedná se o pobočku požární stanice kategorie JPO 1 HZS Olomouckého kraje. Do výkonu služby je zde zařazeno 16 příslušníků, což představuje 5 příslušníků v jedné směně a velitele stanice. Stanice má předurčenost pro zásahy při dopravních nehodách a pro zásahy na nebezpečné látky. Jednotka je předurčená pro záchranné práce na všech komunikacích. Hasební obvod stanice je řízen Požárním poplachovým plánem Olomouckého kraje. Hasební obvod pokrývá nejen město Uničov, ale i území obcí spadajících do působnosti výkonu státní správy obce s rozšířenou působností Uničov. Jednotka též zajišťuje výjezdy do sousedních oblastí UO Šumperk HZS Olomouckého kraje a UO Bruntál HZS Moravskoslezského kraje (25).

Obr. č. 9: Organizační schéma požární stanice Uničov

Zdroj: HZSČR(25)

Obr. č. 10: Požární stanice Uničov

Zdroj: HZSČR (25)

Tabulka č. 3: Zdroje možných rizik, Zdroj: vlastní zpracování

Zdroj	Místo	Druh rizika	Následky	Kontakt
Tok Oskava	Podél západní části místní části Uničova – Horní Sukolom	Vylití z břehů	Záplava a potopa	Povodí Moravy Brno, s.p. prac. Olomouc, tel. 585435600
Čerpací benzínová stanice OMV	Ulice Litovelská č. 117	Požár, výbuch poškození zemních nádrží	Kontaminace spodních vod, požár	OMV, tel. 585051272
Plynová kotelna pro vytápění bytů	Uničov, ul. Nemocniční	Únik plynu	Požár, výbuch	MAR-TECH s.r.o., tel. 585051139
Tekro s.r.o., výroba krmiv	Nová Dědina	Únik plynu, únik ropných látek, elektrický zkrat	Požár, výbuch, zranění pracovníků, kontaminace spodních vod	Tel. 585004311
Základní škola	Uničov, ulice Pionýrů č. 686, 640 žáků	Elektrický zkrat	Požár	Tel. 585053427
Vodojem Uničov	Mezi Uničovem a místní částí Střelice a obcí Medlov, provozovatel Vodohospodářská spol. Olomouc a.s.	Teroristický útok	Ohrožení zásobníku pitné vody	Vodohospodářská společnost Olomouc a.s., tel. 585536111

5 Zhodnocení krizového stavu a návrhy

V následující kapitole, jsou uvedeny nedostatky, které vyplynuly z osobního šetření zhodnocení stavu krizového řízení v ORP Uničov. Pozornost je věnována nedostatkům, týkajících se dodržování legislativy, informovanosti občanů a zhodnocení celkového stavu krizového řízení.

5.1 Zhodnocení stavu

V průběhu hodnocení nynějšího stavu se práce zaměřuje na oblast:

- **personálního obsazení** - oblast není dostatečně zajištěna. Pracovník tohoto úseku je dlouhodobě nemocný - adekvátní náhrada chybí
- **svolávání (aktivace) krizového štábu** - krizový štáb se svolává pouze při cvičení, chybí pravidelnost - může to vést ke snižování reakční pružnosti při vzniku mimořádné události.
- **dokumentace krizového řízení ORP** - chybí důležitá dokumentace, a to jak pro veřejnost, tak i ta interní.
- **komunikace v krizových situacích** - úzce souvisí s předchozím bodem. Špatná komunikace s veřejností může v krajním případě způsobit paniku.

Personální obsazení

Pro oblast krizového řízení je vyčleněn pouze jeden pracovník, který tak rozsáhlou oblast jakou právě krizové řízení je, není schopen obsáhnout a dostatečně celou agendu s tím spojenou zajistit sám. Tato osoba zastává nejen úsek krizového řízení, ale také hospodářská opatření pro krizové řízení, zodpovídá za materiální vybavenost oddělení, má na starosti vedení jak fyzické, tak elektronické úřední desky MěÚ Uničov. Oblast krizového řízení je natolik rozsáhlá a specifická, že by neměla být závislá pouze na jednom pracovníku.

V době tvorby diplomové práce, byl vedoucí pracovník, jediný pracovník tohoto oddělení, v dlouhodobé pracovní neschopnosti. V době jeho nepřítomnosti je zastupován vedoucím odboru životního prostředí, který má svoji agendu a do problematiky krizového řízení není prakticky nikterak zainteresován. Podle výše zmíněného zjištění je možné

konstatovat, že agenda a problematika tohoto úseku není dostatečně zajištěna, měl by tu být adekvátní zastupující pracovník, který bude mít znalosti a přehled o celé problematice a bude schopen v případě vzniku neočekávané mimořádné události jednat.

Aktivace krizového štábu

Stálé pracoviště KŠ je zřízeno v zasedací místnosti na MěÚ Uničov. Na základě osobní prohlídky bylo zjištěno, že místnost je vybavena pevným počítačem, pevnou telefonní linkou a linkami k připojení notebooků, místnost je také dostatečně prostorná pro zhruba deset lidí. Z prohlídky tedy vyplývá, že KŠ má k dispozici dobře vybavené zázemí s příslušenstvím. Vedlejší pracoviště KŠ je zřízeno na HZS Olomouckého kraje stanice Uničov.

Co shledávám za nedostatek a závažný problém je četnost a pravidelnost svolávání KŠ. Dle platné legislativy by měl být nácvik KŠ prováděn pravidelně každý rok. Z mého šetření vyplynulo, že nácvik svolání KŠ je nahodilé a rozhodně ne pravidelné. Poslední svolání KŠ bylo v rámci cvičení, pod názvem „Evakuace 2015“ které proběhlo 20.5.2015. Mimo cvičení byl KŠ svolán naposledy v roce 2010 a do dnešního dne k již žádnému dalšímu svolání nedošlo. V tomto případě se podle mého názoru projevuje vytíženost pracovníka krizového řízení. Informace o probíhajícím cvičném svolání jsou pouze interního charakteru bez vědomí občanů, tudíž je tento nedostatek závažný pouze z hlediska nedodržení platné právní legislativy tj. zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení.

Dokumentace krizového řízení ORP

Krizové řízení v obci a přidruženém regionu vychází z dokumentu přijatého dne 16.06.2004 pod názvem „Připravenost na krizové situace“. Tento dokument prošel v roce v roce 2011 úpravou a od této doby je v nezměněné podobě. Samotná struktura dokumentu není příliš dobře zpracována, jelikož po jeho prostudování jsem zjistila, že při jeho vytváření nebylo postupováno podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Krizový plán obce neobsahuje podle zákona stanovenou základní, operativní a pomocnou část. Zákon uvádí, že by krizový plán měl obsahovat např. analýzu ohrožení, přehled krizových opatření, způsob zajištění a provedení těchto opatření, přehled právních předpisů atd. Na základě mého zjištění tyto body v dokumentu obce chybí.

Lépe zpracovaným dokumentem je „Havarijní plán“, který byl přijat 20.10.2003 a k jeho poslední aktualizaci došlo v březnu 2012. Je rozpracovanější, má lepší strukturu, obsahuje mnohé informace a data, která by měla být zahrnuta právě v Krizovém plánu. Tím je míněno např.: přehled možných zdrojů rizik, analýza ohrožení, přehled právnických a podnikatelských osob, které zajišťují plnění opatření v rámci krizového stavu a mnohé jiné. Havarijní plán slouží pouze pro interní záležitosti a není tudíž přístupný veřejnosti, i když je tedy lépe zpracován a podává ucelenější informace, není občanům k dispozici.

Lze konstatovat, že oba dokumenty jsou zastaralé a mělo dojít k jejich přepracování podle platné legislativy. Je evidentní, že jeden pracovník, který je na tuto činnost vyčleněn, na danou problematiku nestačí. Navrhuji sestavit tým lidí, který je znalý problematice, přepracoval by dané dokumenty, tak aby vycházely ze zákona, byly účelné a sloužily by jako kvalitní podpora při řešení vzniku mimořádných událostí a při vzniku krizového stavu. Tým by se mohl skládat ze 3 lidí, členové by byli: vedoucí oddělení krizového řízení jako řídicí člen týmu, nový pracovník, který by byl na toto oddělení přijat a administrativní pracovník, který by pomáhal zajistit papírovou formu celé problematiky. V případě potřeby by k jednání o dané situaci a problematice byl přizván vedoucí HZS Uničov.

Podle mého zjištění v obci probíhají nejrůznější cvičení. Tato cvičení jsou dobře koncipována, všichni zúčastnění vědí jak se při cvičení zachovat, jak jednat, co je v jejich kompetencích a jak vzniklou situaci řešit, bohužel k tomu chybí dokumentační podpora, která by vše zaštiťovala a dávala problematice ucelený statut. Jakékoliv informace týkající se stavu ohrožení a mimořádné události jsou pro běžného občana těžko dohledatelné a přístupné. V rámci dokumentu „přípravenost na krizové situace“ je prezentace, která občanům poskytuje informace obecného rázu jako např. co dělat při vzniku mimořádných událostí, kam hlásit vznik těchto událostí, zásady evakuace, obsah evakuačního zavazadla atd. Za zvážení by stála myšlenka, zda nevytvořit samostatnou příručku určenou pouze občanům. Příručka by mohla být v tištěné formě, v případě velkých nákladů by byla uveřejněna na webových nebo facebookových stránkách města. Také by stála za úvahu myšlenka, zda nějakou přijatelnou a zábavnou formou nevzdělávat v tomto směru již žáky a studenty místních škol, jak základních, tak středních.

Komunikace v krizových situacích

Žádný samostatný dokument, který by se zabýval komunikací s veřejností a s hromadnými sdělovacími prostředky v oblasti krizového řízení neexistuje a nebyl nikdy zpracován. Součástí Havarijního plánu je výčet kontaktů, jsou zde uvedeny telefonní čísla tísňového volání, kontakty na místní integrované záchranné složky (hasiči záchranný sbor Uničov, sbor dobrovolných hasičů, policie ČR, městská policie), dále kontakty na regionální sdělovací prostředky, přidružené obecní úřady. Tento dokument ovšem není přístupný veřejnosti. Kontakty a telefonní čísla tísňového volání mohou občané získat v dokumentu Přípravenost na krizové situace.

Webové stránky města Uničov jsou sice pravidelně aktualizovány, ale samostatný odkaz na informace týkající se systému komunikace v případě vzniku mimořádné události či krizového stavu úplně chybí. Z interního hlediska a pro vnitřní potřeby je plán a systém komunikace dobře zpracovaný, ale chybí tu informovanost veřejnosti.

Mohu tedy jen konstatovat, že i v této oblasti byly shledány nedostatky.

5.2 Návrhy

Doplnění dokumentace

Vytvoření týmu pracovníků, kteří by přepracovali stávající dokumentaci ke krizovému řízení, nebo by vytvořily úplně nový Krizový plán v souladu s právní legislativou.

Kompetentní personál

Vytvoření nového pracovního místa na úseku krizového řízení. Agenda krizového řízení je velmi rozsáhlá a dvě pracovní místa na tomto oddělení by byla opodstatněná. Nový zaměstnanec by se mohl starat o dokumentaci, mohl by zajišťovat organizační složku oddělení a zejména by byl zástupcem stávajícího vedoucího, který momentálně v době své nepřítomnosti nemá adekvátní zastoupení.

Zvýšení povědomí obyvatel o oblasti KŘ

Vytvoření příručky pro obyvatelstvo regionu. Tato příručka by občanům měla osvětlit pojmy jako mimořádná událost a její varianty, způsob varování a vyrozumění

obyvatelstva, první pomoc, obecné zásady chování při mimořádných událostech, zásady evakuace a v neposlední řadě důležité telefonní kontakty.

Podle mého návrhu by příručka měla 9 stran formátu A6, byla by barevná přehledná, doplněná obrázky. Cenová kalkulace je vytvořena na počet 5tis., 10tis., a 15tis. výtisků.

Samotné město Uničov má zhruba 11 600 obyvatel, v případě, že by se MěÚ rozhodl pro počet 5tis. příruček, měl by tento počet dostatečně obsáhnout všechny uničovské domácnosti. Na základě dat z posledního sčítání lidu v roce 2011 získaných ze stránek Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ) jsem odvodila odhad počtu domácností v Uničově. V Olomouckém kraji je celkem 257 964 domácností, jež obývá celkem 628 427 obyvatel, tj. 2,4 osob na domácnost. Pokud tedy údaj o počtu obyvatel v Uničově vydělíme koeficientem 2,4, vyjde nám zhruba 4 800 domácností v Uničově. Skutečný počet domácností se ovšem může lišit, pro svůj výpočet počítám s průměrnou domácností čítající v Olomouckém kraji právě oněch 2,4 osob.(26).

V případě, že by se k této akci chtěli připojit i ostatní obce z regionu, byl by zvolen vyšší počet výtisků. Z tabulky o cenách příruček je zřejmá možnost čerpání množstevních slev. Příručky by mohly být předávány občanům pomocí dobrovolníků z řad studentů či občanů, kteří mají nařízeny veřejně prospěšné práce. Také by se dalo využít služeb pošty, což by stálo další finanční náklady na uhrazení mezd zaměstnanců pošty. O vytvoření příručky by občané byli informováni na webových a na facebookových stránkách města Uničov, a také v místních novinách.

Tabulka č. 4: Ceník příruček

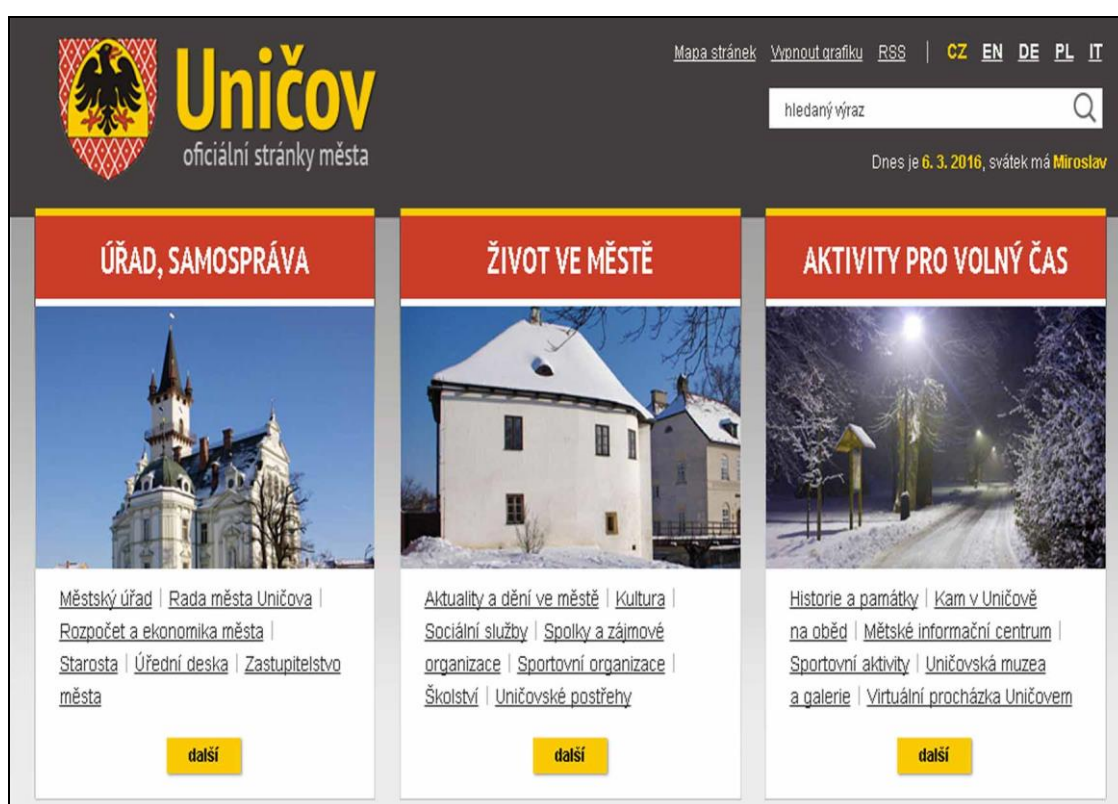
Počet kusů	Cena/kus	Cena celkem
5 000	2,31	11 539
10 000	1,31	13 128
15 000	0,97	14 537

Zdroj: vlastní zpracování

Stálá komunikace s veřejností

Na webové stránky MěÚ vložit veškeré informace k tomuto tématu, aby byly kdykoliv obyvatelstvu přístupné. Odkaz k těmto informacím by měl být viditelný, informace zde vložené by měly být přehledné, jasné a srozumitelné. Na viditelném místě by byla umístěna ikona, která by občany odkazovala na stránky týkající se tématu. Občané by s touto změnou měli být seznámeni, např. pomocí sdělení v místních novinách Uničovský zpravodaj, na facebookových stránkách města, kde by tento odkaz měl být také uveřejněn.

Obr. č. 11: Úvodní stránka www.unicov.cz

Zdroj: MěÚ Uničov

Vzdělávání dětí

Proškolený pracovník, nejlépe učitel, by žáky a studenty proškolil v dané problematice. Přehlednou a zábavnou formou by žákům a studentům přiblížil a vysvětlil základní pojmy, pomocí obrázků a názorných ukázek předvedl základní úkony první pomoci, atd. Městu by v tomto případě žádné náklady navíc nevznikly, učitel by přednášku provedl v rámci vyučování, tedy prezentace by nahradila jinou hodinu z výuky. Na prvním

stupni základní školy by se mohla touto přednáškou nahradit hodina prvouky, na vyšších stupních či středních školách by mohla být nahrazena např. občanská výchova.

Balíčky první pomoci

Občanům poskytnout balíček první pomoci. Balíček by obsahoval: nůžky, vlhký kapesník, obvaz, vatové tyčinky a 5 kusů náplastí. Cena za tento balíček je 36,6 Kč. Balíček by mohl být předáván občanům spolu s výše zmíněnou příručkou.

Tabulka č. 5: Ceník balíčků první pomoci

Počet kusů	Cena/kus	Cena celkem
5 000	36,6	183 000
10 000	36,6	366 000
15 000	36,6	549 000

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. č. 12: Balíčky první pomoci

Zdroj: Jimi reklama (27)

6 Závěr

Oblast krizového řízení je velmi složitá a rozsáhlá, je nedílnou součástí veřejné správy, která celý systém krizového řízení zajišťuje, a to na úrovni státní správy i samosprávy. Cílem správy oblasti krizového řízení, je předcházet krizovým situacím a připravit obyvatelstvo na jejich zvládnutí.

Diplomová práce se zabývá teoretickými východisky v oblasti krizového řízení včetně vysvětlení si základních pojmů, seznámení se s právní legislativou a způsobem organizace celého systému krizového řízení na úrovni obce s rozšířenou působností.

Práce se ve své praktické části věnuje rozboru krizového řízení v konkrétní obci s rozšířenou působností Uničov. Základem rozboru je analýza systému a úrovně KŘ v obci. Zde je hodnocen soulad s právní legislativou a to, zda praxe v obci Uničov koresponduje s nařízeními a zákony. V rámci tohoto oddělení je hodnocena dokumentace, tj. krizový a havarijní plán obce a způsob komunikace při vzniku krizové situace.

Analýzou krizového řízení bylo zjištěno několik nedostatků, z nichž některé jsou méně a jiné více závažné. Mezi závažná zjištění patří zejména odhalení nedostatků v dokumentaci - ta zcela nekoresponduje s platnou právní legislativou, kdy by krizový plán ORP Uničov měl splňovat náležitosti zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Další závažný problém byl zjištěn v nedodržení povinnosti cvičného svolání KŠ. Povinnost jeho svolávání vychází také z výše zmíněného zákona. Práce také poukázala na problém personálního obsazení samotného oddělení krizového řízení, kdy činnost oddělení není zajištěna dostatečným počtem pracovníků. Jeden vyčleněný pracovník na celou problematiku KŘ nestačí, což se projevuje v nedostacích v dokumentaci, v plnění si povinností, které jsou ze zákona povinná, viz. již zmíněná pravidelnost svolávání KŠ . Jeden zaměstnanec není schopen zajistit chod oddělení, sledovat právní úpravy v tomto oboru, nedokáže pružně reagovat na tyto změny a následně je uvést do praxe, tak aby se orgány činné v této oblasti mohli jimi řídit. Problém byl zjištěn v komunikaci ve směru k veřejnosti, kdy obyvatelé regionu nemají přístup k informacím, které jsou špatně dohledatelné, nejsou jasně formulované nebo úplně chybí. Je důležité si uvědomit, že řádná informovanost obyvatelstva je klíčová pro zvládnutí jakkoli závažné krizové situace. V práci bylo navrženo vytvoření příručky pro obyvatele, která by občanům měla dát návod

jak se v takových situacích chovat, aby nevznikla panika. Doporučení se také týkají úpravy webových stránek města s odkazem na stránky týkající se ochrany obyvatelstva.

Na základě analýzy bylo tedy zjištěno, že krizové řízení v obci s rozšířenou působností Uničov, má nedostatky, systém zcela neodpovídá právním předpisům a na dodržování platných nařízení není kladen příliš velký důraz. Podle mého názoru není této problematice ze strany vedení MěÚ věnována dostatečná pozornost. Je to rozsáhlý obor, který má své předpisy a nařízení, nedodržením těchto právních zásad může mít závažné následky. Důležité je tedy pochopit, že základem je těmto následkům předcházet, tak aby vůbec nenastaly nebo se naučit, co nejlépe je odstranit.

7 Seznam použité literatury

- (1) ANTUŠÁK, Emil. *Krizový management: hrozby - krize - příležitosti*. Kyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, 395 s. ISBN 978-80-7357-488-8.
- (2) MIKUŠOVÁ, Marie a Marcela PAPALOVÁ. *Krizový management*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2014, xii, 246 s. ISBN 978-80-248-3604-1.
- (3) ZUZÁK, Roman. *Krizový management*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2014, 147 s. ISBN 978-80-87839-25-6.
- (4) HORÁK, Rudolf. *Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu: [prevence řešení mimořádných krizových situací]*. Praha: Linde, 2011, 456 s. ISBN 978-80-7201-827-7.
- (5) URBAN, Rudolf a Eduard BAKOŠ. *Veřejná správa a její fungování v krizových situacích*. Vyd. 1. Brno: Univerzita obrany, 2009, 110 s. ISBN 978-80-7231-592-5.
- (6) ŠULEŘ, Oldřich. *Manažerské techniky*. 1. vyd. Olomouc: Rubico, 1995, 225 s. Učebnice pro každého (Rubico). ISBN 80-85839-06-7.
- (7) Zákon č. 240/2000 Sb.: o krizovém řízení. *Sb. 2000*. Praha: Parlament ČR, 2000.
- (8) RAIS, Roman. *Specifika krizového managementu*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2007, 92 s. ISBN 978-80-87071-11-3.
- (9) PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Krizové řízení, havarijní plánování a ochrana obyvatelstva*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2009, 111 s. ISBN 978-80-86708-86-7.
- (10) ZPĚVÁK, Aleš. *Ochrana obyvatelstva v republikovém měřítku*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2014, 240 s. ISBN 978-80-7452-044-0.
- (11) NOVÁK, Jaromír. *Krizové řízení*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, 162 stran. ISBN 978-80-244-4269-3.

- (12) FRÖLICH, Tomáš. *Ochrana obyvatelstva v případě krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru I*. V Tribun EU vyd. 1. Brno: Tribun EU, 2014, 151 s. ISBN 978-80-263-0721-1.
- (13) VYMĚTAL, Štěpán. *Krizová komunikace a komunikace rizika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009, 176 s. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2510-9.
- (14) Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. *Praha*: Ministerstvo vnitra ČR, 2001.
- (15) ZUZÁK, Roman a Martina KÖNIGOVÁ. *Krizové řízení podniku*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 253 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3156-8.
- (16) ADAMEC, Vilém. *Krizové štáby veřejné správy*. 1. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013, 103 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-139-2.
- (17) VILÁŠEK, Josef a Jan FUS. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2012, 264 s. ISBN 978-80-246-2170-8.
- (18) HORÁK, Rudolf. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. Praha: Linde, 2004, 407 s. ISBN 80-7201-471-4.
- (19) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY [online]. 2015 [cit. 2015-16-08]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy-asp>.
- (20) *Bezpečnostní strategie České republiky*[online].2015 [cit. 2015-10-09]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/public/34/39/a/1374375_1258875_Bezpecnostni_strategie_2015.pdf.
- (21) Zákon č.239/2000 Sb.: o integrovaném záchranném systému. *Sb.2000*. Praha: Parlament ČR, 2000.
- (22) PŘEDPIS. č. 462/2000 Sb. Praha: Parlament ČR, 2000.
- (23) BUREŠOVÁ, Jana. *Uničov: historie moravského města*. 1. vyd. Uničov: Město Uničov, 2013, 691 s. ISBN 978-80-260-4400-0.

- (24) Uničov. *Městský úřad Uničov* [online]. [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: <http://www.unicov.cz/>
- (25) HZSCR Olomoucký kraj. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: www.hzscr.cz
- (26) ČŠÚ. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: www.czso.cz
- (27) *Jimi reklama* [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: www.jimireklama.cz

8 Přílohy

Seznam příloh

1. Seznam použitých zkratek, seznam obrázků, seznam tabulek
2. Organizační struktura Městského úřadu Uničov
3. Rozpočet na rok 2016
4. Seznam otázek k rozhovoru s vedoucím Hasičského záchranného sboru Uničov
5. Bezpečnostní příručka – vlastní návrh

Příloha č. 1

Seznam použitých zkratk

ČNB – Česká národní banka

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

HZS – Hasičský záchranný sbor

IZS – Integrovaný záchranný systém

JPO 1 – Označení pro kategorii hasičské stanice

JSDH – Jednotka sboru dobrovolných hasičů

KŠ – Krizový štáb

KÚ – Krajský úřad

MěÚ – Městský úřad

OPIS – Operační a informační středisko

ORP – Obce s rozšířenou působností

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

SPS – Stálá pracovní skupina

ÚO – Územní odbor

Seznam obrázků

Obr. č. 1: Celkový pohled na krizi a její řízení	24
Obr. č. 2: Model rozhodovacího procesu v krizovém štábu.....	32
Obr. č. 3: Mikroregion Uničovsko	39
Obr. č. 4: HZS Olomouckého kraje.....	41
Obr. č. 5: Územní odbor Olomouc	44
Obr. č. 6: Simulační mapa cvičení.....	48
Obr. č. 7: Struktura řízení	49

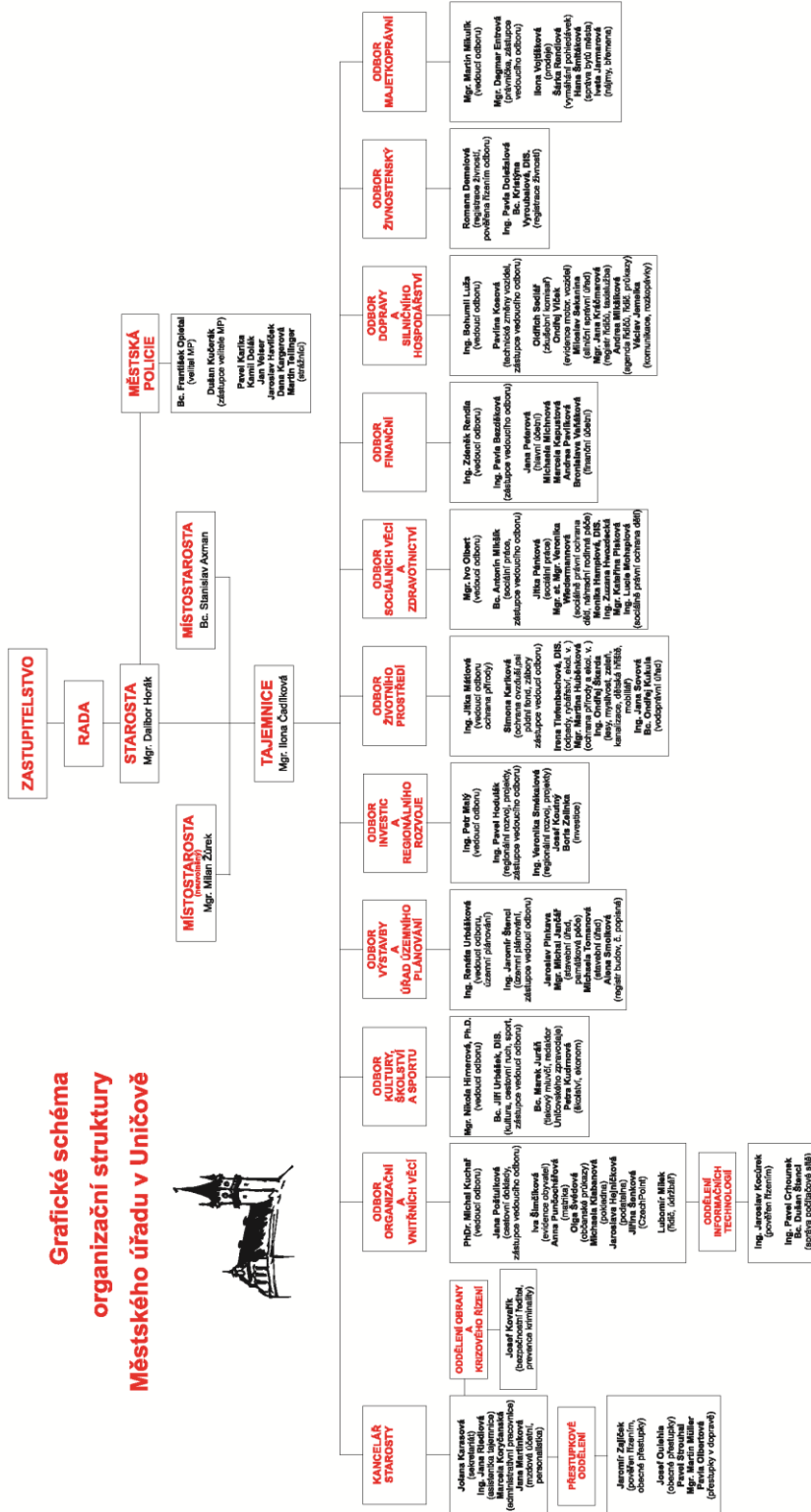
Obr. č. 8: Tvary signálů	53
Obr. č. 9: Organizační schéma požární stanice Uničov.....	56
Obr. č. 10: Požární stanice Uničov	56
Obr. č. 11: Úvodní stránka www.unicov.cz	63
Obr. č. 12: Balíčky první pomoci	64

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Stavby ohrožení	20
Tabulka č. 2: Varovné signály.....	53
Tabulka č. 3: Zdroje možných rizik, Zdroj: vlastní zpracování	57
Tabulka č. 4: Ceník příruček	62
Tabulka č. 5: Ceník balíčků první pomoci	64

**Grafické schéma
organizační struktury
Městského úřadu v Uničově**

Příloha č. 3

Rozpočet na rok 2016

Čerpání výdajů v oblastech (v tisících Kč)

ODVĚTVÍ	ROZPOČET SCHVÁLENÝ	ROZPOČET UPRAVENÝ	SKUTEČNÉ ČERPÁNÍ	SK K RU %
Veřejná správa	93 209,50	93 128,50	4 623,12	4,96
Životní prostředí	17 593,00	17 593,00	965,46	5,49
Tělovýchova a zájmová činnost	17 495,00	17 495,00	0,00	0,00
Doprava	12 670,00	12 751,00	407,67	3,20
Kultura	12 305,50	12 305,50	2 464,31	20,03
Komunální služby	11 235,00	11 735,00	77,86	0,66
Školství	10 986,00	10 986,00	4 077,00	37,11
Bezpečnost a veřejný pořádek	5 881,00	5 881,00	354,57	6,03
Bydlení	5 073,00	5 357,00	4,17	0,08
Sociální služby	5 188,00	5 188,00	1 134,81	21,87
Průmysl a stavebnictví	1 957,00	1 957,00	2,37	0,12
Zemědělství	517,00	517,00	5,96	1,15
Zdravotnictví	401,00	401,00	0,00	0,00
CELKEM	194 511,00	195 295,00	14 117,30	7,23

Příloha č. 4

Seznam otázek k rozhovoru s vedoucím Hasičského záchranného sboru Uničov

Rozhovor byl průběžně doplňován o otázky, které vyplývaly ze samotné komunikace s panem Ing. Doleželem.

Otázka č. 1: Jak často je svoláván KŠ k jednání?

Otázka č. 2: Jakým způsobem probíhá komunikace při vzniku mimořádné události mezi místním hasičským sborem a orgány KŠ obce?

Otázka č. 3: Kdo zadává úkoly hasičskému záchrannému sboru?

Otázka č. 4: Jaká cvičení proběhla v rámci připravenosti na krizové situace v Uničově?

Otázka č. 5: Jaké závěry vyplynuly z jednotlivých cvičení?

Otázka č. 6: Co je předmětem jednání v rámci zasedání Bezpečnostní rady?

Otázka č. 7: Myslíte si, že je informovanost místních obyvatel v oblasti bezpečnosti a dodržování bezpečnostních pravidel dostačující?

Otázka č. 8: Jaká jsou podle Vašeho názoru nejvýraznější rizika v mikroregionu Uničovsko?

Varovný signál

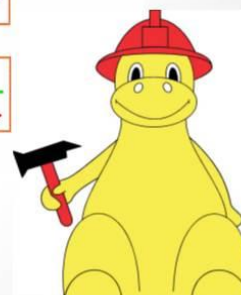
➤ všeobecná výstraha

➤ zkušební tón

➤ požární poplach

Když zazní siréna

uvedené pokyny platí jen pokud se nejedná o povodeň nebo zemětřesení

- **Okamžitě se ukryjte** – vyhledejte úkryt v nejbližší budově. V případě, že cestujete autem a uslyšíte varovný signál, zaparkujte a vyhledejte ukrytí v nejbližší budově.
- **Zavřete okna a dveře** – když jste v budově, zavřete okna a dveře. Siréna může signalizovat únik toxických látek a jedů, uzavřením prostoru můžete snížit možnost vlastního zranění.
- **Zapněte rádio nebo TV** - informace co se stalo, získáte v mimořádných zpravodajstvích v hromadných sdělovacích prostředcích.

Co dělat v případě nařízení evakuace

Zásady opuštění bytu nebo rodin. domu

- uhasíte otevřený oheň v topidlech
- vypnete elektrické spotřebiče (v provozu nechte pouze ledničky a mrazničky)
- uzavřete přívod vody a plynu
- ověřte, zda i sousedé vědí, že mají opustit byt
- dětem vložte do kapsy oděvu cedulku, kde uvedete jméno a adresu
- kočky a psy si vezměte s sebou
- vezměte si připravené evakuační zavazadlo, zamkněte byt a dostavte se na evakuační středisko

Evakuační zavazadlo

Evakuační zavazadlo zejména obsahuje

- základní trvanlivé potraviny, chléb, balenou pitnou vodu
- předměty denní potřeby, příbor, jídelní misku
- osobní doklady, cennosti, peníze a pojistné smlouvy
- přenosné rádio s rezervními bateriemi
- toaletní a hygienické potřeby
- léky
- svítilnu
- náhradní prádlo, obuv, oděv, pláštěnku, přikrývku nebo spací pytel
- kapesní nůž, zápalky, šití a další drobnosti

Ochrana před povodněmi

- informujte se na obecním úřadě, jak a kam se budete evakuovat
- připravte si pytle s pískem, těsnící fólii a desky, které utěsnění nízko položené okna a dveře
- připravte si léky, vhodné oděvy, pitnou vodu a potraviny na 2-3 dny, nutné dokumenty
- vlastníte-li automobil, připravte jej na okamžitou evakuaci
- připravte si evakuační zavazadlo

Ochrana při povodních

- podle pokynů povodňových orgánů obce, záchranářů a policie opusťte ohrožený prostor
- v případě nedostatku času, se co nejdříve přesuňte na určené místo, které nebude zatopené

Ochrana po povodni

- nechte si zkontrolovat stav vašeho obydlí (obyvatelnost a statickou narušenost)
- zlikvidujte uhynulé zvířectvo a potraviny, které byly zasaženy vodou, dodržte pokynů hygienika.
- informujte se o místech humanitární pomoci a v případě nutnosti si vyžádejte fin. pomoc, pitnou vodu, potraviny, oblečení, hygienické potřeby
- kontaktujte pojišťovnu ohledně náhrady vzniklých škod (ohlaste pojistnou událost, proveďte fotografickou dokumentaci škod a její soupis)

město Uničov

Štěstí přeje připraveným !

